ORAS
Debesuota,
dieną 50°, naktį 40.
Saulė teka 5:24, leidžiasi 6:22.

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAymarket 1 - 6100
Over One Million Lithuanian In The United States

VOL. LV Price 10 Chicago, Ill. — Pirmadienis, Balandžio-April 8 d., 1968 m. Kaina 10c 84

Ališauskas, K. 11 2 68
7312 S. Washtenaw Ave.
CHICAGO, ILL., 60629

KARIUOMENĖ BUDI AMERIKOS MIESTUOSE

LIETUVOS MOKYTOJŲ SUVAŽIAVIMAS

Kovo 25-26 d. Kaune buvo sušauktas trečiasis Lietuvos mokytojų suvažiavimas. Tai trečiasis bolševikų valdžios sušauktas suvažiavimas. Anksčiau Lietuvoj mokytojų suvažiavimus rengdavo pačių mokytojų organizacijos. Pirmasis toks suvažiavimas buvo sušauktas 1940 metų vasarą, pačioj rusų okupacijos pradžioj. Jis buvo skirtas prigrasyti Lietuvos mokytojus paklusniai pasiduoti komunistų partijos nurodymams. Antrasis buvo 1961 metais. Visi mokytojų suvažiavimai šaukiami Kaune, Europos krepšinio varžyboms pastatytoje patalpoje, kuri ir lig šiol Lietuvoj tebėra didžiausia. Šį kartą į suvažiavimą buvo sušauta 3,600 mokytojų ir švietimo administratorių, — dešimtadalis dabar Lietuvoj toje srityje dirbančiųjų.

M. Gedvilo suvažiavime pasakytoje kalboje buvo kreipta nemaža dėmesio nebe tiek į mokyklų, mokytojų bei mokinių didelius skaičius, kiek į reikalą kovoti su gausiais trūkumais mokymo darbe.

Alytaus 1-sios vidurinės mokyklos direktorius V. Daraškevičius mokytojų suvažiavimo proga nurodė eilę ydų švietimo reikalų tvarkyme. Viena iš jų — biurokratiniai formalumai:

"Mokytojai kartais be reikalo verčiami rašyti ataskaitas, planus, kitokius raštelius, nes jų reikalauja ne vien direktorius, bet ir aukštesnės instancijos. Tur būt, visur būna tokie rajono mokyklų vadovų pasitarimai "tūkstančiu ir vienu klausimu". Pirmiausia direktoriams visokiausių instrukcijų ir nurodymų duoda įvairių įstaigų ir organizacijų atstovai. Po to paeiliui priekaištauja už neatsakytus raštus. Ir naujų raštų reikalauja tiek mokyklų inspektoriai, tiek skyriaus buhalteriai. Apibendrindamas pasitarimo įspūdį dar sustiprina švietimo skyriaus vedėjas. Iš tokių pasitarimų direktoriai išeina prisirašę sąsiuvinius nurodymų, skaudančiomis galvomis ir pertemptais nervais".

Ir dėl mokiniams nustatytų taisyklių sako, kad jos persunkios:

"Jei mokytojai ar tėvai griežtai pareikalauja jų laikytis, jie (Mokiniai. E.) bėga iš namų, kartais nusikalsta. Visuotinio mokymo vykdymas irgi verčianti susimąstyti problema. Kartais priimami nerealūs nutarimai, kurių daugelis nevykdo, pvz., nutarimas, kad nepilnamečiai ligi 18 metų po 22 val. negali pasirodyti viešose vietose". (E)

Imperijos uniforma

Užsiminęs apie asfaltuotuosius kelius Lietuvoj, Literatūra ir menas stabtelėjo ir ties pakelių stotelėmis:

"Pridygo ir gražių pakelės stotelių. Tik, va, žvelgdamas į jas, vieno dalyko nesupranti: kokiu principu įvairūs jų tipai išmėtyti po Lietuvą? Tą patį namelį randi netoli Šiaulių ir Nemenčinės, Alytaus ar Skuodo".

Mįslė apie tą "principą" galėtų būti lengviau įspėjama, prisiminus seną Rusijos geležinkelių stočių statybos principą. Tada ir Lietuva visai panašiai buvo pribarstyta geležinkelio stotelių, viena į kitą panašių, kaip vandens lašų. Tai imperijinio "Pasaulio gaisras". (E)

MADRIDAS. — Policija lazdomis puolė studentų susirinkimą, kuriame jie reikalavo kalbos laisvės ir teisių steigti savo organizacijas.

◆ Britų laivininkystės bendrovė "Cunard" pardavė antrą savo laivą "Queen Elizabeth" Filadelfijos biznierių grupei už 7,750,000 dolerių.

IŠ VISO PASAULIO

RICHMONDAS. — Indianoje Richmond mieste, kur gyvena 45,000 žmonių, centre sprogo ginklų krautuvės rūsyje sukrautas parakas. Žuvo 16 asmenų ir 200 buvo sužeisti. Miesto centrui padaryta nemažai nuostolių. Dar neaišku, ar sprogimas turi ką bendro su negrų riaušėmis.

WASHINGTONAS. — Penktadienį Washingtone mirė Kotryna Žalkauskienė žinomo išeivijos lietuvių veikėjo Karolio Žalkausko našlė.

SAIGONAS. — Pietų Vietnamo parašiutininkai buvo numesti į Khe Sanho marinų bazę. Marinai iš bazės, padedami prasiveržusios amerikiečių kariuomenės, užima aplinkines aukštumas ir stumia komunistus toliau nuo bazės.

MEMPHIS. — Valstybės prokuroras Ramsey Clark prižiūri dr. Kingo žudiko gaudymą. Jo ieškoma jau kitose valstijose. Paskelbta 150,000 dolerių premija tiems, kurie padės saugoti nusikaltėlį. Šiandien Memphis mieste turi įvykti didžiulė demonstracija, kuriai turėjo vadovauti nužudytas Kingas.

VARŠUVA. — Lenkijoje iš pareigų buvo atleisti dar du žymūs žydai — Lenkijos teatro ir filmų kolegijos rektorius Toeplitz ir jo padėjėjas Wojadowicz. Tai jau 27 žydų kilmės Lenkijos pareigūnai atleisti po studentų demonstracijos iš darbo.

Tūkstančiai Maskvos gyventojų stovi eilėje, norėdami pamatyti žuvusio rusų astronauto Yuri Gagarino urną su pelenais. Gagarinas buvo pirmas astronautas, apskridęs apie žemę. Žuvo kovo 27 d. lėktuvo nelaimėj.

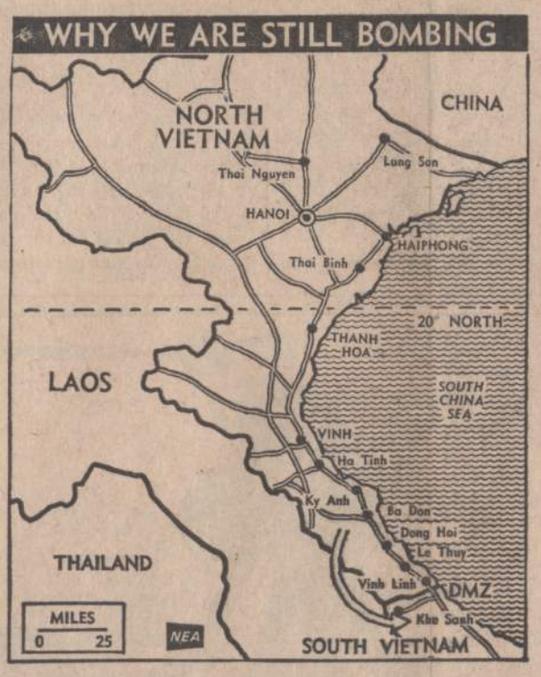

Pranešime apie Šiaurės Vietnamo bombardavimo sustabdymą sakoma, kad Prezidento Johnsono patvarkymu nebus sustabdomi bombardavimai į šiaurę nuo demilitarizuotos zonos, kur ruošiami priešo sustiprinimai ir kur telkiami jo daliniai ir karo reikmenys. Thanh Hoa į pietus nuo 20 paralelės yra kaip bombardavimo rubežius. 75% Šiaurės Vietnamo teritorijos ir 90% gyventojų nebus bombarduojama.

ČEKOSLOVAKŲ VYRIAUSYBĖ ŽADA TAUTAI LAISVĘ IR DEMOKRATIJĄ

PRAGA. — Čekoslovakijos komunistų partijos centro komitetas baigė savo sesiją ir paskelbė, kad jis remia ir rems socialistinę demokratiją ir nebeleis sugrįžti į padėtį, kuri buvo prieš sausio mėnesio partijos suvažiavimą. Komitetas pažadėjo visiems neteisingai nuteistiems atstatyti teises ir pilnai reabilituoti visus, kurie nukentėjo nuo socialistinių įstatymų pažeidimo 1949—1954 metų laikotarpyje. Čekoslovakijos ministerių kabinetas pasitraukė, naująjį sudarė Oldrich Černik. Senasis premjeras Lenartas nebuvo išmestas. Dabar jis turės darbą komunistų partijos sekretoriate.

Naujasis premjeras Černikas pareiškė spaudai, kad jo vyriausybėj kiekvienas pilietis turės teisę pasisakyti viešaisiais reikalais. Demokratinės teisės ir laisvės bus garantuojamos visiems.

Naujasis premjeras pažadėjo, kaip rašoma "Vecerni Praha", kad seimas taps organu su pilnomis demokratinėmis teisėmis, kas vyriausybei kartais padarys nemalonumų. Socialistinė bendruomenė duos kiekvienam piliečiui progą prisidėti savo jėgomis keičiant krašto gyvenimą.

Čekoslovakijos prokuroras paskelbė, kad dovanojamos visos bausmės buvusiems čekų socialdemokratų partijos vadams, kurie buvo kaltinami norį atstatyti Čekoslovakijoj demokratinę santvarką. Jie buvo nubausti kalėjimu iki gyvos galvos. Prokuroras, kuris buvo teisme tų nuteistųjų kaltintoju, pasitraukė iš pareigų prieš savaitę.

Vakarų Vokietijoje sudetų vokiečių organizacijos vadas Walter Becher, kuris yra ir Vokietijos parlamento narys, savo kalboje ragino naują Čekoslovakijos vyriausybę išaiškinti visus čekų nusikaltimus prieš sudetų vokiečius. Jis kaltino naująjį prezidentą Svobodą. Jo vadovaujame daliniai, vadinamieji "Svobodos šauliai" padarė Čekoslovakijos vokiečiams daug vargo. Šimtai vokiečių buvę tų šaulių išžudyti pasaulinio karo pabaigoje.

Dabar, kada Čekoslovakijoje atitaisomos komunistų padarytos neteisybės, ir vokiečiai ima kelti jiems padarytas skriaudas.

Nelemta sukaktis

Kovo 22 dieną Vilniaus laikraščiai priminė, kad pasibaigė žiema, atėjo pavasaris. Drauge su žiema išvyko iš Lietuvos ir 600 rusų menininkų, kurie nuo kovo 10 buvo užtvindę Lietuvą rusiškais koncertais. Jų vietoj, Vilniaus apylinkėse pragydę vieversiai, skelbdami pavasarį. Bet tą dieną taip pat suėjo ir lygiai 20 metų, kaip Lietuvoj plačiu mastu buvo pradėta žemės ūkio kolektyvizacija.

Prisimindama tą nelemtą sukaktį, Tiesa rašė:

"Tuomet, prieš du dešimtmečius, valstietiškose trobose vyko nepaprastai dideli dalykai. Kailiniuoti, sermėgėti žmonės galvojo, svarstė, ginčijosi, kaip gyvens, dirbs, su kuo eis. Po ilgų ginčų ir svarstymų kartais išsiskirstydavo, nutarę pažiūrėti, ką darys kiti, bet dažniausia vienas po kito artinosi prie žiburio ir atgrubusiais pirštais ant mokyklinio sąsiuvinio lapo vedžiojo raides: "Prašau mano šeimą priimti į kolektyvinį ūkį..."

Lietuvos ūkininkų "entuziazmas" eiti į kolchozus prisimini me atpasakotas lyg ir ne perdaug nutolstant nuo tiesos. Trūksta tik vieno labai svarbaus bruožo: kas atsitiko su dešimtimis tūkstančių tų, kurie bandė dar "pažiūrėti, ką kiti darys". Tą tiesos dalį liudija Sibiro tundrose išvarstyti tų "pasižiūrėti" bandžiusiųjų kaulai ir gal kur nekur išlikusios paliegusios suniokotų šeimų liekanos, po dešimties ar daugiau metų grįžusios ir namie akmens ant akmens neberadusios.

Rusų vadovėliai, – tų pačių trūksta

Lietuvos mokytojams leidžiamame laikraštyje (T. Mokytojas, kovo 20) nurodyta ištisa eilė nesutvarkytų dalykų vaikų darželių reikaluose. Moterys ne tik mieste, bet ir kaime dabar dirba daugiausia toli nuo namų. Daugumas jų neturi kur palikti vaikus ir neturi, kas juos prižiūrėtų. Todėl vaikų darželių reikalingumas labai aštrus.

Šiuo metu Lietuvoje jau esą įsteigta 590 ikimokyklinių įstaigų — vaikų darželių, ir juose esą 50, 714 globojamų vaikų, bet "patalpinti į darželius visus norinčius dar nėra galimybės — gana didelės laukiančiųjų eilės".

Darželiuose dirbą 4107 pedagogai. Iš jų dar tik 198 esą išėję tam tikrą aukštąjį ikimokyklinio auklėjimo mokslą, ir tik "žymi dalis" esą įgiję atitinkamą vidurinį išsilavinimą. Apie likusius tokius pedagogus sako: "Deja, į mūsų ikimokyklines įstaigas vis dar ateina dirbti auklėmis moterys, neturinčios elementariausių žinių apie vaikų auklėjimą. Jei būtų padidinti atlyginimai, reikia manyti, susidarytų galimybės pasirinkti geresnius šeimininkių kadrus"...

Neskaitant nedaugelio išimčių miestuose, vaikų darželiams patalpos esančios parinktos atsitiktinės, tai paskirčiai nepritaikintos, nehigieniškos. Neparūpinta nei reikiamų auklėjimo bei mokymo priemonių, nėra tinkamos metodinės literatūros. Dauguma vadovėlių — versti iš rusų kalbos. Jie tikrai netinka vadovautis auklėtojams, bandantiems mokyti vaikus lietuviškai kalbėti. Ir pedagoginėse mokyklose, kurios turėtų rengti auklėtojus vaikų darželiams, stinga reikiamų priemonių: "Dalis metodikų, vadovėlių apimties, pasenę, o naujų nesulaukiame... Vėlesnės laidos ikimokyklinės pedagogikos vadovėlių rusų kalba stokoja net pedagoginių mokyklų dėstytojai..."

Atseit, Rusija — vienintėlis šviesos šaltinis Lietuvos švietėjams, ir tas pats aptemęs. (E)

Naujos sėklos pakėlė derlių

NEW YORKAS. — Rockefellerio universitete vyksta konferencija, kaip nugalėti pasaulyje bado grėsmę. Konferencijoje dalyvauja atstovai iš visų kontinentų. Kai kurių kraštų delegatai pranešė linksmų žinių, kad nauji moksliniai metodai, naujų sėklų atradimas, drėkinimas ir trąšos padėjo ūkininkams gauti rekordinius derlius.

Pakistanas pranešė, kad naujos sėklos ir vyriausybės kapitalo investavimas žemės ūkyje leidžia manyti, kad iki 1970 metų Pakistanas turės pakankamai ryžių ir kviečių visiems savo 130 milijonų gyventojų. Ryžių gamyba pakilo 14%, kviečių nuimta 5.4 mil. tonų — Pakistano rekordas.

Trūksta ir atviro, sąžiningo įvertinimo, kokia kaina Lietuvos žemdirbiai 20 metų, anot tos Tiesos, "turtina Tėvynės (Rusijos) aruodus". (E)

NEGRAI PO KING MIRTIES SUKĖLĖ KRUVINAS RIAUŠES JAV MIESTUOSE

Daugiausia nukentėjo Washingtonas ir Čikaga

WASHINGTONAS. — Memphis, Alabamoj į dr. Martin Luther Kingą paleistas šūvis nuaidėjo po visą Ameriką. Nežiūrėdami prezidento Johnsono ir atskirų valstijų bei miestų merų raginamų likti ramiais, negrai sukėlė daugelyje miestų riaušes. Negelbėjo dr. Kingo atminimui paskelbtos pamaldos, gedulo diena ir kitokie garbės pareiškimai. Neatsakomingasis negrų elementas ta proga išėjo plėšti, deginti ir šaudyti į policiją, ugniagesius.

Šia proga didžiausi neramumai įvyko Čikagoje ir Washingtone, kur negrai degino krautuves vos du blokai nuo Baltųjų Rūmų.

Čikagoje meras Daley, mažai miegojęs kelias naktis, paprašė į miestą atsiųsti ne tik 6,900 vyrų Illinois Tautinės Gvardijos dalinius, bet gavo iš federalinės valdžios 5,000 kariuomenės. Šie daliniai šeštadienio naktį atstatė ramybę negrų rajonuose. Pasitaikė daug mažiau, negu penktadienį, plėšimų ir padegimų.

Čikagoje per savaitgalio riaušes žuvo 9 asmenys, sužeistų buvos virš 300, suimtų skaičius siekia 1,700. Dar neapskaičiuota, kiek miestui padaryta nuostolių. Sudeginta 150 didesnių krautuvių, buvo apie trys šimtai mažesnių gaisrų. Daugiausia nukentėjo Madison gatvė tarp Western ir Cicero. Nemažai sudeginta Halsted ir 63 gatvių rajone. Roosevelt gatvė nukentėjo tarp Western ir Kedzie ir 63 gatvė tarp Peoria ir Stony Island gatvių, Ashland gatvė tarp 63 ir 67. Mažesnių smurto pasireiškimų pasirodė daugelyje miesto dalių, daugiausia negrų rajonų kaiminystėje.

Policija ir ugniagesiai turėjo dirbti po 12 valandų. Policijos štabe trys specialūs teismai skuba spręsti suimtųjų bylas. Daugelis paleidžiami už piniginį užstatą. Meras Daley įsakė uždaryti visas tavernas negrų apylinkėse. Gazolinas uždrausta parduoti į dėžes ir butelius. Jaunuoliams iki 21 metų amžiaus šeštadienį vakare buvo uždrausta pasirodyti gatvėse.

Vienas daugiausia nukentėjęs yra Roosevelt gatvės rajonas tarp Kedzie ir Homan. Čia vienu metu degė 30 pastatų. Nors kalbama, kad daugiausia nuostolių padarė jaunuoliai, tačiau suimtų tarpe jų yra tik 150.

Washingtone tvarką palaikyti policijai padėjo 11,600 kareivių. Meras Walter Washingtonas paskelbė draudžiamą vaikščioti laiką. Per tris dienas Washingtone žuvo 8 asmenys. Vienas baltas buvo negrų užmuštas gazolino stotyje. Sužeistų buvo gan daug 781. Mieste sudegė 575 namai ir buvo suimta 3,926 asmenys.

Baltimorėje gatves patruliavo 6,000 Tautinės Gvardijos vyrų. Vienas plėšikas nušautas, 60 sužeistų, virš šimto suimta.

Pittsburghe — 1,000 kareivių, 38 gaisrai, 103 suimtų, gėrimų pardavimas uždraustas. Neramumų, padegimų, langų daužymų, smurto veiksmų, plėšimų pasitaikė Nashville, Detroite, Wilmingtone, New Yorke, Bostone, Oaklande, Richmonde, St. Luois, Philadelphijoj ir šimtuose kitų Amerikos miestų.

Senato teisingumo komitetas pasisakė už prezidento siūlytą ginklų kontrolės įstatymą. Iki šiol tas komitetas buvo pasiūlymo atžvilgiu pasidalinęs 6-6.

Prezidentas Johnsonas nevažiavo į Havajus, bet generolas Westmorelandas iš Vietnamo atskrido į Washingtoną. Prezidentas Johnsonas tiek turėjo darbo su negrų riaušėmis, kad Vietnamo taikos reikalais buvo nustumti į šalį.

Čikagoje sudeginus tiek namų, daug žmonių liko be pastogės. Labdaringos organizacijos suruošė jiems laikinas būstines, iš kariuomenės sandėlių buvo gauta antklodžių, lovų. Buvo organizuojamos virtuvės.

Šeštadienį dėl riaušių ir įtempimo buvo atidėta visa eilė sporto varžybų. Pirmą kartą istorijoje buvo atidėtas ir geriausių filmų bei aktorių apdovanojimas Oskarais. Tai padaryta pagerbti dr. Kingą.

Čikagoje gaisrai sunaikino daug telefono vielų, telefono ryšių nebuvo į vakarus nuo miesto centro maždaug 20,000 butuose. Telefono bendrovės darbininkai, policijos saugomi, bando laidus pataisyti.

Dar nesusitarta dėl draugystės

Praėjusių metų vasario mėnesį besilankant Londone Kosyginui, tartasi ne tik dėl Baltijos valstybių aukso. Sutarta pradėti derybas ir dėl Britų-Sovietų draugingumo sutarties sudarymo.

Kovo pradžioj Londone paskelbė neoficialių žinių, kad esąs gautas iš Maskvos tokios sutarties projektas. Padėtis kiek paaiškėjo parlamente, kovo 14 dieną. Parlamento stenogramose (Hansard, 1968 m. kovo 14 d.) įrašytas toks pasikalbėjimas:

Mr. Hooley paklausė Užsienių Reikalų Valstybės Sekretorių, ar jau studijuojamas sovietinis Draugystės Sutarties projektas, ir ar jis turėtų ką apie tai pareikšti.

Mr. George Brown: Mes turėjome pasakyti Sovietų vyriausybei, kad šis projektas, dabartinio pavidalo, mums nepriimtinas. Kai 1967 metų vasaryje ši mintis buvo pirmą kartą iškelta, buvo suprantama, kad sutartis turės būti mūsų abišalių santykių rėmai. Tai būtų labai naudinga, ir tas buvo pagrindas, kuriuo remdamies mes pateikėme keletą projektinių pasiūlymų rusams praėjusių metų balandyje.

Sovietų projektas, tačiau, daugiausia liečia kitus dalykus, kurie nėra mūsų savitarpiniai, bet tiesiogiai liečia mūsų sąjungininkų interesus ir mūsų įsipareigojimus jiems.

Mes tebelaikome šį pasiūlymą svarbiu ir mes prašėme Sovietų vyriausybę dar kartą peržvelgti pasiūlymus, kuriuos mes jiems pateikėme praėjusiame balandyje. Aš labai viliuos, kad jie tai padarys. (E)

LIETUVIŲ JŪRŲ SKAUTIJOS ŽINIOS

REDAGUOJA ZUZANA JUŠKEVIČIENĖ
Rašinius siųsti tokiu adresu: 1616 So. 49th Ct., Cicero, Ill. 60650

1968 M. Nr. 8 (60)

VELYKINIAI SVEIKINIMAI

Kristaus Karaliaus kančia, mirtis ir prisikėlimas įprasmina žmogaus gyvenimą amžinajai laimei. Šis prisikėlimas sustiprina lietuvių tautos viltis laisvei ir apsisprendimui.

Lietuvių Jūrų skautija tikėdama tautos laisve ir jos prisikėlimu, ryšium su šiuo reikšmingu momentu semiasi jėgų iš To, kuris prisikėlė, kad mūsų pasirinktas skautavimas būtų vieningas ir prasmingas siekiant tautai laisvės.

V. J. S. A. Aglinskas,
Inkaro Tarybos Pirmininkas

★

Mielos sesės ir broliai, nuoširdžiai sveikiname jus visus Velykinio prisikėlimo šventės proga ir linkime sėkmės bei gero vėjo jūsų darbų dienose. Tegyvuoja mumyse visa tai, kas yra gera, gražu ir verta pasiaukojimo. Nebūkime šiltadaržio lepūs augalai, kurių išaugimas priklauso nuo kitų malonės. Būkime tuo ąžuolu tvirtu, gaju ir viskam atspariu; būkime gyvi, energingi, kaip banguojanti jūra audroje.

Tvirtai ginkime savo skautybėje, žengdami Dievo, Tėvynės ir Artimo meilės keliu.

Žvelgdami į ateitį, tvirtai stovėkime Lietuvos laisvės kovoje, šventai tikėkime į laisvos ir Nepriklausomos Lietuvos prisikėlimą.

Tad šv. Velykos tebūna visiems mums ne tik dvasinio pakilimo šventė, bet ir lietuviško jūrinio skautavimo sustiprinimo šventė.

Gero Vėjo!

Budėdami:
j. s. A. Gasnerienė,
LJS Vyriausia skautininkė
j. s. E. Vengianskas,
LJS Vyriausias skautininkas
j. s. L. Šlenys,
LJS Korp! Gintaras pirmininkas

LJS Lietuvių Jūrų Skautijos apdovanojimai

L. Jūrų skautijos įsikūrimo metinės kovo 12-tos dienos sukakties proga, už pasišventimą einamose vadovaujamose pareigose ir už ilgametę moralinę bei materialinę paramą Chicagos Jūrų skautijos veiklai, žemiau paminėta vadovė ir nuoširdūs rėmėjai, vyriausiai skautininkei pristačius, Inkaro Tarybos nutarimu, apdovanoti Gintaro ordinu.

j. pas. Jadvyga Lukošiūnienė, Lemont, Ill.

Gintaro ordinu su rėmėjo ženklu apdovanoti:

Aleksas Lauraitis ir K. Matutis, Chicago, Ill.

Sveikindami apdovanotuosius, linkime jiems Gero Vėjo!

LJS Informacijos skyrius

Iš Nemuno Tunto veiklos

Pavasaris — Nemuno Tuntui buvo tikra rugiapiūtė. Tiek jūrų skautai, tiek vadovai buvo visą laiką užsiėmę.

Naručio laivo vado j. s. M. Manomaičio gerai paruošti, Nemuno Tunto jūrų skautai dalyvavo vasario 10-11 įvykusioje Bostono ir apylinkių skautų parodoje. Iš 67 dalyvavusių skautų vienetų, nemuniečiai už sumanumą ir tvarkingumą laimėjo pirmą vietą.

Parodos atidarymo ceremonijos, tam pačiam M. Manomaičiui vadovaujant, buvo pravestos lietuvišku būdu: vienetai išrikiuojami, įnešamos vėliavos, sugiedamas himnas. Kiek teko iš dalyvių ir svečių nugirsti, ši tvarka paliko gilų įspūdį.

Iškilmingame Vasario 16 minėjime Tunto jūrų skautai ir skautės dalyvavo su vėliavomis pamaldose bažnyčioje ir pačiame minėjime gražioje Jordan Hall salėje. Grupė jūrų skautų pravedė vėliavų įnešimo ceremonijas ir kaimyniniame Norwood'o miestelyje jų Vasario 16 minėjime.

Minėjimui pasibaigus Tunto vadovai B. Kovas, M. Manomaitis, G. Čepas ir P. Jančauskas nuvyko pasveikinti savanorį kūrėją, Vyties Kryžiaus kavalierių Vladą Balčių. Broliai Balčiai vieni iš pirmųjų stojo į besikuriančią Lietuvos kariuomenę savanoriais, kur Vladas už drąsą buvo apdovanotas Vyties Kryžiumi. Vladas Balčius dabar yra 76 metų ir gyvena su žmona ir dukters šeima Miltone prie Bostono. Šia proga Nemuno Tunto vadovai įteikė jam gražų odinį albumą ir palinkėjo dar ilgus metus gyventi ir auklėti gausius anūkus lietuviškoj dvasioj. Dvi anūkės ir anūkas jau yra įsijungę į Nemuno Tunto jūrų skautų eiles, kiti dar per jauni, bet sulaukę metų bus irgi jūrų skautais bei skautėmis.

Pagal jau nusistovėjusią tradiciją Nemuno Tuntas yra kviečiamas dalyvauti valstijos gubernatoriaus priėmime Vašingtono gimtadienio proga State House su vėliavomis. Ir šiais metais toks kvietimas buvo gautas, grupė jūrų skautų su vėliavomis prisistatė State House. Bet šiais metais gubernatorius J. Volpe, prieš reguliarų priėmimą, specialiose ceremonijose įteikė jūrų skautui vair. Arnoldui Bajerčiui auksinį Maltos Kryžių už drąsą išgelbstint dviejų sesių skaučių gyvybes.

Gubernatorius pareiškė, kad tai pirmas toks medalis įteikiamas 50 metų bėgyje ir pabrėžė, kad ir šiam kutvėlų ir civilio nepaklusnumo laikotarpyje dar yra drąsuolių ir pasišventusių jaunuolių, kurie padeda artimui net savo gyvybę statydami į pavojų.

Kovo 9 dieną įvyko Nemuno Tunto Vadijos posėdis, kuriame, tarp kitų programos punktų, įvyko tuntininko rinkimai. Tuntininku išrinktas daugiausiai balsu gavęs j. ps. Gintaras Čepas.

Kovo 17 dieną įvyko Nemuno Tunto sueiga. Senasis tuntininkas perdavė pareigas naujai išrinktam G. Čepui. Bronius Kovas Nemuno Tuntui vadovavo dvejus metus.

P. J.

AUDRA BERŽIENĖ

PAVASARIS

Pavasaris jau skleidžias medžių pumpurais,
Jis riščia bėga mišku, pievoms ir laukais.
Pavasaris, pavasaris — šaukia pempės, vyturiai!
Saulė žemę glosto, supa ir bučiuoja...

Medžių šakos pumpuruoja, tik žaliuoja,
Juokiasi žibutė, kalasi želmuo dirvoj,
Renkasi laivai burėti uostuos vienišuos,
Kyla, kyla vimpilai į stiebus!...

Greitai plauks Birutės, plauks Kęstučiai
Į marias plačias — į Baltijos bangas,
Ieškot rūmų užburtų, gintaru puoštų,
Baltų bočių šimtamečių ainiams paskirti!...

Lietuvių Jūrų Skautijos j. sk. Arnoldas Bajerčius apdovanotas Maltos Kryžiumi

1968 m. vasario mėn. 22 d. Massachusetts gubernatorius J. Volpe Aukščiausiu Gyvybės Gelbėjimo — Maltos Kryžiumi — apdovanojo lietuvį, Bostono Nemuno Tunto jūrų skautą Arnoldą Bajerčių, iš Dorchester.

1966 m. gegužės mėn. 29 d. Pembroke, Mass., ankstyvą pavasarį trys mergaitės išplaukė irkline valtimi pasiirstyti "Seno Kumpio" ežere. Tuo pat metu, du jūrų skautai su motoriniu laivu taip pat bandė ankstyvaus pavasario bangose paskraidyti. Diena buvo giedri, bet vėjuota ir šalta. Pikti vėjai įnirtusiai varinėjo ežero bangas, bet jaunimas to nematė. Vandens malonumas atitraukė nuo galvojimo, kad saugumas yra pirmoji vandens sporto taisyklė. Kai apie tai pagalvojo, buvo jau per vėlu: trys mergaitės grūmėsi su šėlstančiomis bangomis ir šaltu vandeniu... Sekundėmis mirtis artinosi prie skęstančių. Permirkę paltai, batai pilni vandens ir mirtina baimė visai išsėmė jaunų gyvybių jėgas, o čia dar viena iš mergaičių ir plaukti nemokėjo, gi antroji vos pasiirti tejstengė. Dvi skęstančios susikabinusios dar reikalą pablogino.

Tą gudžią tragedijos akimirką atšvilpė jūrų skautų motorlaivis. Jame buvo du jaunuoliai 18 metų ir vienas 17, gi Arnoldas Bajerčius vos 13 metų jaunuolis. Pirm negu motoras spėjo užgęsti, kaip vadovo buvo mokomas, jūrų skautas nusimetė paltuką ir batus. Kitą akimirką metėsi į šaltas, šėlstančias bangas ir kiek tik jėgos leido, pasileido plaukti prie bedingstančių nuo vandens paviršiaus mergaičių...

Skautas nedvejojo, jis gerai atsiminė per sueigas įgytas instrukcijas, tačiau mintys skriejo šviesos greičiu: nebuvo lengva susikabinusias aukas atskirti ir tik gelbėtojo išmokta technika, jam leido atlikti šį paprastą, bet labai komplikuotą perskyrimo veiksmą. Kitą akimirką su silpnesne auka jis jau plaukė prie motorlaivio. Perdavęs mergaitę apsisuko padėti ir antrajai.

Visa tai įvyko daug greičiau, negu čia aprašyta. Rodosi, tik viena siaubinga tetruko akimirka, tokia trumpa, kad gelbėtojas negalėjo prisiminti ar vanduo buvo šaltas ar šiltas, ar gelbėdamas nuvargo ar turėjo begales jėgų?

Krante to baisaus įvykio liūdininku buvo j. sktn. Povilas Jančiauskas. Jo siaubas buvo begalinis: nei laivo, nei kitos gelbėjimo priemonės, o nelaimė ežero viduryje. Jis tik malda tegalėjo jaunam didvyriui padėti...

Gal tas įvykis taip ir praeitų nepastebėtas, nes gelbėtojas taip niekam ir neišsitarė, jei ne j. sktn. Jančiausko raštas tuntininkui. Nuo čia prasidėjo visas reikalas: pradžioje kvotą vedė tunto štabo nariai, kai raportas pasiekė BSA, tai ir US teismo tardytojas Chadwig perėmęs reikalą, ne tik Amerikos Skautų Asociacijai, bet ir Vyriausiajam Bustui ir Gubernatoriui buvo pranešta.

Už šį didvyrišką žygį LJS Inkaro Taryba drąsų ir ryžtingą 13 metų skautą Arnoldą Bajerčių apdovanojo lietuvių Aukščiausiu Gyvybės Gelbėjimo ordinu, o 1968 m. vasario mėn. 22 d. Massachusetts gubernatorius J. Volpe įteikė Amerikos Skautų Asociacijos Aukščiausią Gyvybės Gelbėjimo auksinį medalį — Maltos Kryžių. Šis įvykis tuo yra įdomus, kad tai įvyko pirmą kartą Amerikos istorijoje, kad Gubernatorius įteikia tokį medalį ir pirmą kartą per 50 metų įvyko Bostone, kad Maltos Kryžius įteikiamas šiame mieste ir svarbiausiai, kad į istorijos puslapius yra įrašytas Lietuvių Jūrų Skautas Arnoldas Bajerčius, 13 metų jaunuolis.

Vasario mėn. 22 d. Washingtono dieną Bostone yra paprotys, kad gyventojai ateina sveikinti Gubernatorių. Šiais metais buvo virš 12,000 sveikintojų. Ta proga Gubernatorius pareiškė noro įteikti medalį.

Jau gerą valandą prieš įteikimą nuvykome į Gubernatoriaus raštinę: didvyris Arnoldas, jo vadovas j. s. Myk. Manomaitis ir Boston Council. Ilgai lūkuriavome, pagaliau prasidėjo apeigos: prie jaunuolio iš abiejų pusių atsistojo du garbės sargybiniai — JAV armijos generolai, šalia — skauto vadovas ir užpakalyje BSA Boston Council.

Taip išrikiuotiems kariams ir Valstijos policininkams, kurių buvo kas trys žingsniai, radijo bangomis pranešėjui pasakojant visą įvykį, prisiartinome prie Gubernatoriaus, kuris ypatingu

(Nukelta į 5 psl.)

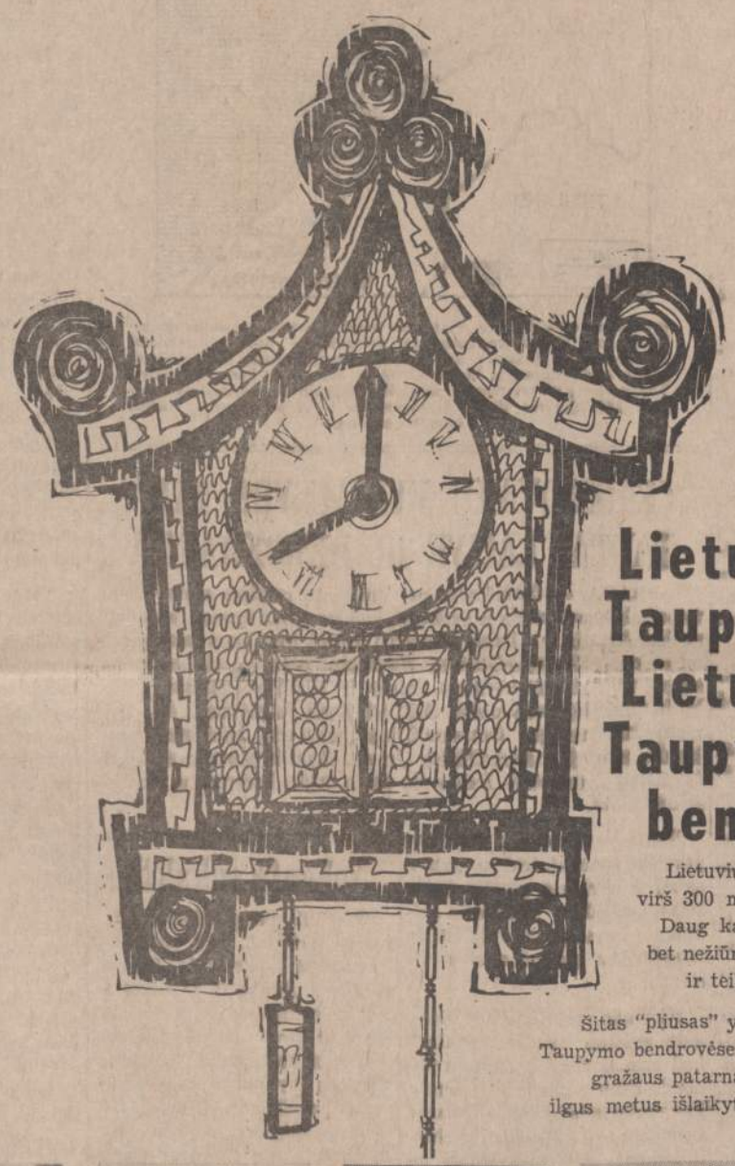

Lietuviai Taupo Lietuvių Taupymo bendrovėse

Lietuvių lygos nariai tarnauja savo klientams, drauge sudėjus, virš 300 metų; seniausias narys nuo 1899 m.
Daug kas įvyko per tą laikotarpį. Du karai ir depresija, bet nežiūrint to, lygos narių bendrovės nesustodamos augo, turtėjo ir teikė geriausią patarnavimą savo klientams.

Šitas "pliusas" yra priežastis, kodėl lietuviai taupo Lietuvių Taupymo bendrovėse. Jie žino galį pasitikėti sulauksią gražaus patarnavimo, virtusio tradicija, kuriai pagrindą davė ilgus metus išlaikytas geras lygos narių vardas.

John Pakel, prezidentas
Chicago Savings Ass'n
6245 S. Western Avenue
Chicago, Illinois 60636
Phone: GR-6-7575

B. R. Pietkiewicz, Prez.
Crane Savings Ass'n
2555 W. 47th Street
Chicago, Illinois 60632
Phone: LA-3-1053

Olga Rypkus, sekretorė
Universal Savings Ass'n
1800 S. Halsted Street
Chicago, Illinois 60608
Phone: HA-1-3070

Lorraine Boczak,
Asist. sekret.
Continental Savings Ass'n
3926 W. Touhy Avenue
Lincolnwood, Ill. 60645
Phone: 674-1300

August Saldukas,
Direktorių pirm.
Midland Savings Ass'n
4040 Archer Avenue
Chicago, Illinois 60632
Phone: CL-4-4470

Joseph F. Gribauskas,
Eksek. sekret.
St. Anthony Savings Ass'n
1447 South 49th Court
Cicero, Illinois 60650
Phone: 656-6330

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION — SAFETY OF YOUR SAVINGS — INSURED UP TO $15,000

Apdraustų Taupymo bendrovių Lietuvių lyga
300 W. Washington St., Rm. 510
Chicago, Ill. 60606, Phone: (312) 263-2700

LIETUVIŲ LYGOS VALDYBA:
JOSEPH F. GRIBAUSKAS, prezidentas
EUGENE R. PIETKIEWICZ, vice-prezidentas
FRANCES SADAUSKAS BUCZEK, sekretorė
ADOLF BALIUNAS, iždininkas
FRANK ZOGAS, teisinis patarėjas

Frances Sadauskas,
Lygos sekretorė

V. KUTKUS

"AUŠROS" ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA DETROITO APYLINKĖS SUSIRINKIME

Kovo mėn. 17 d. Detroito Lietuvių namuose įvyko JAV LB Detroito apylinkės visuotinis susirinkimas. Šį susirinkimą gana plačiai kovo mėn. 23 d. Naujienose aprašė mano prietelius Alfonsas Nakas. Iš viso Alfonsas Nakas yra stropiausias Detroito kolonijos korespondentas, labai gerai pažįstamas ne tik Naujienų, bet ir kitų laikraščių skaitytojams. Pastarajame susirinkimo aprašyme keletą kartų linksniavo ir mano pavardę ir nepasakyčiau, kad tik iš gerosios pusės. Tačiau tai ne taip svarbu. Svarbiau tai, kad mano vardas buvo glaudžiai surištas su "Aušros" šeštadienine mokykla, todėl man sudarė progą plačiau jos klausimu pasisakyti. Mat, aš galvoju, kad visi mes esame žemės vabalai ir visi daugiau ar mažiau klystame. Kas kitaip galvoja, tas pats save apgaudinėja, todėl kritiškas žvilgsnis visuomet yra sveikas. Kolega Alfonsas Nakas jau daug kartų mane kritikavo už mano vykusią ar nevykusią veiklą, bet taipgi prisimenu, kad savo straipsniuose ir milijono dolerių vertu veikėju mane pavadino. Ir šį kartą mes geruoju susitarėme. Paskambinau jam telefonu, pranešdamas, kad žadu jo minėtą korespondenciją pakritikuoti ir paprašiau, kad jis man prisiųstų savo 1965 m. birželio 4 d. Naujienose tilpusį jo platoką straipsnį apie tos pačios šeštadieninės mokyklos, tačiau tada dar vadinamos Detroito lituanistine šeštadienine mokykla, tėvų susirinkimą, nes kai kuriuos faktus tarp dabartinės ir anos korespondencijos palyginti. Taigi visai kolegiškai. Už poros dienų mineto straipsnio kopiją (Xerox) ir gavau.

Kaip minėjau, nekartą man teko Alfonso Nako prirašytą karčią piliulę nuryti. Bet sakiau, sakau ir sakysiu, tegu tik rašo ne tik Alfonsas Nakas, bet ir kiti korespondentai, nes tyla ženklina neveiklumą, o ramybė yra tik po mirties. O jeigu kritikuoja, tai reiškia, kad kas nors buvo daroma ir nebuvo veltui laikas praleidžiamas. Priimdavau kai kurias jo pastabas su šypsena, kai kurias su rūgščiu veidu, bet niekad ant jo nepykau, todėl tikiuosi, kad ir jis mano pastabas panašiai priims. Juk mes esame žmonės — ne mašinos, todėl ir mūsų galvojimas ir svarstymai negali būti vienodi, o jeigu skiriamės savo nuomonėse vienu ar kitu klausimu, tai dar nereiškia, kad esame priešai. O šiandien norėčiau pasakyti Naujienų skaitytojams, kad ir Alfonsas Nakas kai kada pasvaičioja, persūdo ar nedasūdo.

Visi Naujienų skaitytojai gerai žino, kad Alfonsas Nakas labai kruopštus faktų ir duomenų rinkime. Jis net turėjo laiko suskaičiuoti, kiek choristų dainavo pereitoje dainų šventėje, nekalbant jau apie kiekvieno susirinkimo dalyvių skaičių, tačiau pereitoje korespondencijojoje tie jo faktai truputį sušlubavo, pagal rašytoją Vytautą Alantą jis "prašovė pro šikšnelę". Jis rašė: "Kad neįvyktų stebuklas, ir susirinkimas per pusantros valandos nesibaigtų, pasirūpino Vyt. Kutkus. Iš pirmos eilės pakilęs, jis ne tik išbarė LB valdybą už "Aušros" lituanistinės mokyklos nerėmimą, bet ir pareikalavo išreikšti viešą padėką mokyklos tėvams bei mokytojams. Šitaip buvo užpilta druskos ant dar vis tebekraujuojančios žaizdos". Taigi, atseit, Vyt. Kutkus kaltas už visų brangaus laiko gaišinimą, bereikalingus barimus ir padidintus skausmus. Man atrodo, kad šiuose dviejuose sakiniuose net trys kaltinimai visai nepagrįsti. Diskutuoti lengva, nes Detroito apylinkės pirmininkas savo pranešimą atspausdino ir išdalino visiems susirinkimo dalyviams. Kad išvengti asmeniškumų, pavardžių, išskyrus Alfonso Nako ir Vytauto Kutkaus, neminėsiu. Tad skaityk, mielas Alfonsai.

Savo metiniame pranešime apylinkės valdybos pirmininkas gana plačiai nušvietė mokyklų sujungimo klausimą, išvardino visus sujungtos LB Detroito apylinkės lituanistinės mokyklos, veikiančios Detroito priemiestyje Redforde, mokytojus ir jos vedėją. Išreiškė vedėjui nuoširdžią padėką už puikų vadovavimą mokyklai, o mokytojams — už pasiaukojimą daug laiko ir energijos mūsų jaunimo lituanitiniam švietimui. Neužmiršo nei tėvų komiteto.

Tikrai gražu, nes visi jie to nusipelnė. Apie šimtas susirinkimo dalyvių garsiu plojimu jam pritarė.

Apie jau netoli dvidešimt metų veikiančią "Aušros" šeštadieninę mokyklą savo pranešime pirmininkas užsiminė tik kaip apie buvusią, kalbėdamas apie mokyklos turtą. Savo atspausdintame pranešime jis taip rašo: "Mokyklų iždai ir turtas pagal veikiančius lituanistinių mokyklų nuostatus: likvidavus lituanistinę mokyklą, visos bylos perduodamos Švietimo Tarybai ir turtas LB apylinkei; buvo perduoti sujungtai mokyklai. Čia turiu priminti, kad buvusios "Aušros" dalis turto ir iždas, dar iki šiai dienai neperduota sujungtai mokyklai. Tai dalinai visuomeninio turto pasisavinimas ir tie asmenys turėtų atkreipti į tai dėmesį". Taigi, mielas Alfonsai Nakai, ar tokiais pareiškimais žaizdos gydomos. Tame pačiame pranešime pirmininkas kitoje vietoje dar taip sako: "Nepritarėme tuoj pat kitos mokyklos steigimui, nes tai būtų priešinga padarytiems susitarimams".

Po visų pranešimų sekė diskusijos. Kada pirmininkaujantis klausė, kas ką turėtų pasakyti apie apylinkės pirmininko pranešimą, apsidairiau aplinkui ir nemačiau, kad kas nors norėtų kalbėti. Pagal Alfonsą Naką reikėjo tylėti ir man ir sutikti su JAV LB Detroito apylinkės valdybos nelygiu traktavimu abiejų mokyklų ir su aušriečiams mestais kaltinimais. O pirmininko pranešimą priėmus, visi tie kaltinimai būtų buvę jau apylinkės susirinkimo vardu.

Nepritariau tokiam nelygiam mokyklų traktavimui, nepritarė, pagal Alfonsą Naką ir dar vienas kitas išdrįsęs V. Kutkui paploti, o gal nepritarė ir Alfonsas Nakas, nes savo korespondencijoje rašo: "...iš tam tikro taško, irgi jai ("Aušros" mokyklai — mano paaiškinta) turiu simpatijų". Taip išeitų, kad visi kiti tam pritarė.

Šį savo nepritarimą ir išreiškiau dviem pasiūlymais ir vienu klausimu. Gerai žinau, kad svarstant opius klausimus ir aš esu karštas, tačiau šį kartą tikrai nebarian LB valdybos ir tikrai nieko nereikalavau, kaip Alfonsas Nakas anksčiau duotoj citatoj rašė. Čia, turbūt, buvo tik tokios Alfonso Nako stilistinės priemonės. Juk, kad atrodytų efektyviau, reikia kai kada pavartoti metaforas, o kad sriuba turėtų skonį, ją reikia pasūdyti. Tačiau tokiu būdu buvo apsilenkta su faktais.

Kadangi šis susirinkimas buvo pravedamas pagal JAV LB Tarybos suvažiavime jau išbandytas parlamentarines taisykles, todėl konkrečiai pasiūliau, kad JAV LB Detroito apylinkės valdyba ateityje lygiai traktuotų abi mokyklas ir, kad susirinkimo vardu būtų išreikšta ir "Aušros" mokyklos mokytojams, tėvams ir kitiems prie tos mokyklos prisidėjusiems už dirbamą gražų lietuvybės išlaikymo darbą. Mano nuomone, jei gerbiami vienos mokyklos darbuotojai, turėtų būti lygiai pagerbiami ir kitos, nes LB valdyba neturėtų rūšiuoti savo narius į sūnus ir posūnius, dukras ir podukras. Taipgi valdybos paklausiau, kas ir kokį visuomeninį turtą pasisavino? Negi tai Alfonsas Nakas galėtų laikyti valdybos išbarimu? Taipgi mano pasiūlymai buvo gana trumpi ir aiškūs ir jei susirinkimas juos būtų priėmęs, nebūtų sugaišęs nei dešimties minučių. Tačiau kodėl gi Alfonsas Nakas nekaltina tų asmenų laiko gaišinimu, kurie susijaudinę ir drebėdami sakė pamokslus tiek Kutkui, tiek ir visiems "aušriečiams", kurie "mokė" Kutkų, kaip įsijungti į Lietuvių Bendruomenę, kurie statė žeminančias sąlygas "Aušros" mokyklai, kurie neapsėjo ir be įžeidinėjimų. Atrodo, jog jiems kai kada negaliojo nei griežtos pirmininkaujančio parlamentarinės susirinkimo taisyklės. Taigi kas daugiausiai gaišino laiką — Kutkus ar tie pamokslininkai?

Ir už ką gi pulti "Aušros" mokyklą ir jos tėvus? Ar už tai, kad jie nenorėjo ir nenori vežioti savo vaikų iš lietuviškiausios Detroite šv. Antano parapijos į Redfordo priemiestį? Turbūt Amerikoje nėra nei vienos kitos lietuviškos mokyklos, kuri būtų įsteigta net 15 mylių atstume nuo savos lietuviškos bažnyčios, nuo savų lietuviškų namų, taigi, turbūt, dar nėra ir nebuvo Amerikoje tokios kitos LB apylinkės valdybos, kuri taip užsispyrusiai bandytų nepripažinti lietuviškos mokyklos.

(Bus daugiau)

FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION
SAFETY OF YOUR SAVINGS
INSURED
UP TO $15,000.

5 1/4 %

Certifikatų sąskaitos

Chicago Savings siūlo Jums taupyti šešių mėnesių certifikatais, kurie neš Jums 5¼%. Certifikatai išduodami tūkstantinėmis. Mažiausiai turi būti $8000. Pelnas mokamas kas šeši mėnesiai nuo išdavimo dienos. Certifikatų taupymas fedralinės valdžios įstaigoje yra apdraustas.

4 3/4 %

Knygelių sąskaitos

Chicago Savings moka patį aukščiausią dividendą, leidžiamą federaliniais patvarkymais, už knygelių sąskaitose laikomas santaupas. Dividendai apskaičiuojami pusmečiais.

DAUGIAU TAUPYSITE...
DAUGIAU UŽDIRBSITE

JOHN PAKEL, Sr. President and Chairman of the Board

Chicago Savings and Loan Assn.

6245 So. WESTERN AVE.

GR 6-7575

KAS RŪPESČIUS ŠEIMININKĖMS PALENGVINA?

ANTANAS MACKEVIČIUS,

BRIGHTON BAKERY

savininkas

Viskas pritaikinta Velykų šventei. Ne vien nuostabiu skoniu, bet ir velykiniais papuošalais. Prašom apsirūpinti skaniais BRIGHTON BAKERY gaminiais: raguoliu (Baumkuchenu), marcipanais ir šokoladiniais gaminiais, lietuviškais biskvitais, įvairių skonių pyragaičiais, medauninkais, lietuviško skonio kėksais, įvairiais tortais, aštuonių rūšių duona ir kitais gaminiais.

Kad šeimininkės neturėtų bereikalingų bėdų, tai Antanas Mackevičius kviečia iš anksto duoti užsakymus, kad juos galėtų laiku išpildyti.

Užsakymai priimami iki balandžio 10 dienos

Bet pašaukite dar šiandien telefonu:

VIrginia 7 - 1250

Reikalaukite mūsų gaminių kiekvienoje krautuvėje!

BRIGHTON BAKERY

2457 West 46th Place

CHICAGO, ILL. 60632

Free umbrella TO SAVERS

Saving for that rainy day can be very profitable at Midland Savings. In addition to our generous dividends, we are giving savers a handsome, top quality American-made umbrella. Simply open a savings account for $300.00 or more or add this amount to your present Midland Savings account, and you may have your choice of the many highly styled umbrellas we are offering. Sorry, your free gift cannot be mailed.

At Midland Savings, our most important assets are you, our savers.

5 1/4 % Savings Certificates

4 3/4 % Passbook Savings

FEDERAL HOME LOAN BANK SYSTEM MEMBER INSURED

MIDLAND SAVINGS and Loan Association

4040 SOUTH ARCHER AVENUE CHICAGO, ILLINOIS 60632 PHONE: CL 4-4470

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:
In Chicago $16.00 per year, $8.50 per six months. $4.50 per 3 months. In other USA localities $14 per year, $7.50 per six months, $4.00 per three months; Canada $18.00 per year; other countries $21.00 per year.

10 cents per copy, 10 c. on Saturday

Dienraščio kainos:
Chicagoje ir priemiesčiuose

metams	$16.00
pusei metų	$8.50
trims mėnesiams	$4.50
vienam mėnesiui	$1.50

Kitose JAV vietose:

metams	$14.00
pusei metų	$7.50
trims mėnesiams	$4.00
vienam mėnesiui	$1.50

Kanadoje:

metams	$18.00
pusei metų	$10.00
vienam mėnesiui	$2.00

Užsieniuose:

metams	$21.00
pusei metų	$11.00
vienam mėnesiui	$2.50

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia Naujienų Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. Telef.: HAymarket 1-6100.

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Vietnamas ir kandidatai

Iki užpereito sekmadienio pretendentams į kandidatus prezidento postui buvo jau pasidarę šablonu (kasdienišku dalyku) vesti politinę kampaniją: svarbiausia, kas buvo reikalinga, tai — iš kairės ir dešinės — atkuoti prezidento Johnsono menamai karingą politiką Vietnamo atžvilgiu.

Ir tai buvo daroma be jokios atodairos. Labiausiai tuo pasižymėjo "taikos apaštalas" Eugene McCatrhy. Jis, kaip sako, į vieną krepšį buvo sudėjęs visus kiaušinius, atseit, jo visų kalbų tema buvo viena: Vietnamo karas ir to karo kaip galima greitesnis baigimas.

Kitų problemų, susijusių su krašto gerove bei tarptautiniais reikalais, jis beveik nejudino. O jei kartais tas problemas paliesdavo, tai tik prabėgčiomis.

Vietnamo klausimas buvo pusėtinai įstrigęs ir kitam demokratų pretendentui į kandidatus, būtent Robert F. Kennedžiui, kuris nemažai kalbėjo apie taiką. Tačiau jis ir kitus klausimus žymiai daugiau palietė, negu McCarthy.

Respublikonų kandidatas Richard Nixonas, kuris kol kas neturi konkurento, irgi buvo pasinešęs vaidinti savotiško "pateptinio" vaidmenį. Girdi, nėra jokios vilties, kad demokratai galės baigti karą. Reikalinga nauja vadovybė, kuri sugebės tinkamai karą baigti bei kitus krašto pašlijusius reikalus sutvarkyti.

Suprantamas dalykas, kad jis nelabai tesivaržė pabrėžti, jog jis tikrai sugebės kraštą į teisingą kelią išvesti. Tačiau tame nėra nieko nepaprasto: juk sakoma, kad tą iš turgaus veja, kas savo tavoro negiria. Politikierius irgi turi girti savo tavorą, jei nenori, kad būtų iš "turgaus" (politinės arenos) pašalintas.

Taip iki užpereito sekmadienio vesti politinę kampaniją pretendentams į kandidatus prezidento postui buvo gana paprastas dalykas. Reikėjo tik atakuoti Washingtono administraciją, kad ji visiškai nieko nedaro Vietnamo karui baigti ir labai daug žadėti, kad karas tuoj pasibaigs, kai tik jie (tiksliau, vienas iš jų) pateks į Baltuosius Rūmus.

Bet kokis buvo tų visų pasišovusių kandidatuoti (ir ne tik jų, o daugelio ir kitų) nustebimas, kai prezidentas sekmadienio kalboje pranešė, jog jis nekandidatuos, ir padarė užuominą, kad gali prasidėti derybos su Hanojum dėl Vietnamo karo baigimo. Dar didesnė staigmena buvo oficialus Hanojaus komunikatas, kad jis sutinka pradėti derybas dėl karo baigimo.

Viena staigmena sekė kitą: pasirodė, jog tarp Washingtono ir Hanojaus pasitarimai tarpininkų pagalba prasidėjo net prieš kelis mėnesius!

Taip dalykams susiklosčius, prezidentas Johnsonas išryškėjo visai kitokioje šviesoje, negu jis buvo vaizduojamas. O vaizduojamas jis buvo kaipo "vanagas", kuris, nepaisydamas vis didėjančios opozicijos, pasiryžęs yra vis tęsti karą. Pasirodė, jog visa tai buvo netiesa. Faktiškai prezidentui Johnsonui nemažiau negu bet kuriam kitam rūpėjo baigti karą, kurį ne jis buvo pradėjęs.

Kokioje padėtyje dabar atsidūrė tie kandidatai, kurių visa strategija buvo pagrįsta atakavimu prezidento Johnsono, kad jis nesirūpina karą baigti?

Toji padėtis nepavydėtina. Iš jų rankų staiga iškrito jų patys svarbiausi ginklai. Netekę tų ginklų, jie pusėtinai susilpnės. Galimas daiktas, kad kuris nors jų turės ir iš rungtynių arenos pasitraukti, kai pajus, jog pagrindas jų kampanijai yra susmukęs. Sakysime, ant kokio arkliuko begalės joti McCarthy, praradęs savo "taikos arkliuką"?

Žodžiu, dabar rinkiminės kampanijos reikalai pradeda vystytis taip, jog netrukus gali būti daugiau staigmenų, ir tai nepaprastų staigmenų. Nėra jokios garantijos, kad netrukus horizonte gali pasirodyti nauji kandidatai į prezidentus, kurie jau jos ne nudėvėtais "taikos kuinais", bet tinkamesniais arkliais.

Kam užgaudinėti organizuotus darbo žmones?

Kiekvieną dieną gavęs "Naujienas" pirmiausia ieškau man įdomiausių autorių rašinių: J. Cicėno, Aldonos Anytos, Alf. Nako, J. Pr. ir dar vieno kito. Bet gavęs š. m. balandžio 4 d. "Naujienas" ir čia Alf. Nako Detroito žiniose perskaitęs poskyrį "Laikraščių streiko naujas rekordas", kur Alf. Nakas net taip postringauja: "...Kai jau rekordas pastatytas, kam čia bedurnavot?...", smarkiai susiraukiau.

Man regis, kad Alf. Nakas per skubotumą visai neįsigilino į reikalą, apie kurį jis rašo. Kas Detroito laikraščius išvedė į streiką? Tai puikiai organizuota, 1852 metais įsteigta, po keliolikos metų pasmerkusi komunizmą ir neleidžianti savo nariams tai pavietrei priklausyti, International Typographycal Union, kuri begaliniai rūpinasi savo narių atlyginimais ir socialine bei darbo apsauga. Toje unijoje viskas vyksta demokratiniais principais. Jei Detroito laikraščių streikas sumuša rekordus, tai kalti ne unijos nariai ar jų išrinkti atstovai, bet darbdaviai, kurie neduoda nei minimumo to, ko unija reikalauja atnaujindama sutartį. Tokia trijų metų sutartis tik ką buvo pasirašyta Chicagoje su visais keturiais didžiaisiais dienraščiais. Unija prašė 25 dol. algos pakėlimo savaitei, darbdaviai tedavę tik 7 dol. Vyko kantrios derybos, ne vieną kartą unijos nariai mandagiai atsisakė dirbti viršvalandžius, kol pagaliau buvo pasiektas "aukso vidurys" — 13 dol. algos pakėlimas savaitei ir darbdavio didesni įnašai į pensijų fondą. Antrais ir trečiais metais seks pakėlimas po 11 dol. į savaitę. Šis pasiūlymas buvo atiduotas visuotiniam unijos narių balsavimui ir jis priimtas 2:1 balsų santykiu. Jei Detroito darbdaviai to neduoda, kam kaltinti solidarius unijos narius durnavojimu?

Antra — kad išeina kiti dienraštukai ir iš jų pasakiškas sumas uždirba išvežiotojai, tai yra toks gemblinimas, prieš kurį International Typographical unija visomis išgalėmis kovoja. Tokių laikraštukų paruošime daugumoj dirba tokie žmonės, kurie išmesti iš unijos kaip susikompromitavę ar netinkami ir jiems kelias sugrįžti aklinai uždarytas. Jie naudojasi tokiomis progomis, kai ištikimieji unijos nariai sėdi namuose, gaudami tik kuklias pašalpas iš unijos streikų fondo, kuriam tam tikrą procentą nuo savo algos kiekvieną savaitę atiduodam visi unijos nariai gyvenantieji JAV ir Kanadoje.

Detroito laikraščių streiką, tikiu, gali užbaigti ne "long hot summer" sezonas, kaip kad rašo Alf. Nakas, bet rimta Detroito dienraščių leidėjų sutartis, pasiūlyta International Typographical Union nariams, kurią jie gali demokratiškai, visuotiniu balsavimu priimti ar atmesti.

Man regis, kad ir Alf. Nakas savo širdyje yra tokios demokratijos užtarėjas ir draugas, o ką parašė, parašė paskubomis, neįsigilinęs į reikalą.

Vladas Būtėnas,
International Typographical Union Number 16 narys

JUOKINGI DALYKAI

Surinko J. Šmotelis

Viena lietuvių pora nesuderindavo savo nuomonių. Kai vyras sakydavo "taip", žmona — "ne"; o kai vyras "ne", žmona — "taip".

Bet vieną kartą juodu sutarė eiti grybauti. Vyras pasiima krepšį, o žmona — maišą. "Tik neimk tokio didelio maišo", vyras jai sako. "Imsiu!", atsakė žmona. — Tai bent akmenų įmaišą nedėk. Dėsiu. Ir juodu išėjo. Vyras nešėsi krepšį, o žmona maišą su akmenimis.

Miškas, kuriame augo grybai, buvo už pelkės. Vyras vėl įspėjo: "Neik per pelkę — įklimpsi". — O aš eisiu! — žmona atsakė. Kai priėjo liugną — šmukšt, bur-bur-bur ir panėrė. Vyras žiūrėjo, žiūrėjo, bet žmonos daugiau nematė. Vienas nuėjo į mišką, pasigrybavo ir vienas parėjo namo.

Kitą dieną vyras eina pažiūrėti, gal žmona bus išplaukusi. Prieina liugną, ir kai pradės burbuliuoti dumblas, net pasitaškydamas. Strakt iš dumblo velniukas ir šaukia: "Ai, ai! Tavo pati mums pekloje ramybės neduoda. Ot pikta boba!"

(Pasakojo Juzė Gulbinienė)

◆

Nejuokingas Juokdarys: — Demokratai į konvenciją Čikagoje galės rinktis tik per mano lavoną.

— Ką tu darysi?

— Atsigulsiu.

◆

"Ateinančią vasarą Vašingtonas pamatys tokią suirutę, kokios pasaulis dar nėra matęs. Žinoma, be prievartavimo".

Martin Liuter King

◆

— Paaiškink kas yra amžiaus vidurkis?

— Amžiaus vidurkis yra toks amžius, kuris nėra nei per trumpas, nei per daug ilgas.

◆

Parašas prie vieškelio: "Įpėjimas. Po šio įspėjimo daugiau įspėjimų nebus iki sąsukos".

NEW PORT RICHEY, FLA.

Prieš keletą metų į šį naują įsikūrimo kampelį iš Čikagos pastoviam apsigyvenimui persikėlė Petras ir Stasė Ruliai Jie sunkiai dirbdami susitaupė senatvei lėšų, o dabar įsigijo namą ir Floridos šiltame klimate džiaugiasi skaisčia saulute ir jūrų sūriu vandeniu grūdina sveikatą.

Abu Ruliai nesėdi vien tik savo rezidencijoje. Jiedu įsijungė į lietuvių klubus St. Petersburge ir Tampoje ir aktyviai dalyvauja veikloje. Čia tokių žmonių labai reikia.

Ruliai yra progresyvūs ir sunkaus darbo žmonės, laisvų įsitikinimų. Be dienraščio Naujienų, pas juos rasi ir daugybę visokios kitos literatūros. **Onutė**

Seinų Žiburio gimnazijos 50 metų sukakties minėjimo reikalu

Šiais metais sukanka 50 metų nuo Seinų Žiburio gimnazijos įkūrimo. Šios lenkų persekiotos ir ištremtos gimnazijos sukaktį norima tinkamai paminėti. Dėlto, buvusieji jos mokiniai ir mokytojai Seinuose, ar vėliau Lazdijuose, prašomi atsiliepti su pasiūlymais, kur ir kada tas minėjimas turėtų būti suruoštas.

Iniciatorių vardu A. Bendorius, 226 Logan St., Brooklyn, N. Y., 11208.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

UNIVERSAL SAVINGS

moka 5 1/4% už certifikatuose laikomas santaupas,

o už investavimo sąskaitose laikomus pinigus moka 4 3/4%

Visos santaupos iki $15,000 yra apdraustos JAV vyriausybės agentūroje

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608
Phone HAymarket 1-3070

JONAS MAŽIUKAS

KELIAS Į TREMTĮ

34

Rugpiūčio 9 d. atvykome į Mittenwald'o miestelį. Ši vieta yra Aukštutinėje Bavarijoje, plačiame Isar upės slėnyje, tarp Witterstein ir Karwendel kalnų, 913 m. aukštyje nuo jūros paviršiaus. Čia yra ořinis kurortas. 1925 m. gyventojų buvo 2,725, dabar daugiau. Yra medžio apdirbimo dirbtuvės, smuikų darymo mokykla ir įdomus smuikų muziejus.

Apie 11 val. traukiniu ir tuo pačiu keliu grįžome į Dillingeną.

Įvedus naują valiutą Vokietijoje, itin sunkios gyvenimo sąlygos pasidarė Muenchene Funk-Kaserne esantiems ne tik mūsų stovyklos buv. gyventojams, bet daugumai. Pinigų turėjo tik žydai. Buvo paskelbta, kad ten esantieji tuoj išemigruos, todėl kiekviena stengėsi grįžti į stovyklą pasiimti likusių daiktų. Pav., iš Dillingen a Donau kelionė iki Muencheno vienam asmeniui bilietas kainuoja 24 DM, dėžės per 50 kg. persiuntimas — 9 DM, tai kas galima su 40 DM padaryti? O žadėtasis transportas nepajudėjo.

Liepos 20 d. Funk-Kaserne stovyklos vadovybė, prišakyje su jos komendantu Šapyro, paskelbė kad į Kanadą jau galima būtų išvykti 30 mergaičių, bet reikia iki Bremeno pačioms apmokėti kelionę 42 DM. Nė vienos tokios turtingos neatsirado. Tada pasiūlė apsimokėti kelionę bent iki Ludwigsburgo 25 DM. Moterys, kurios turėjo gerus pažįstamus, šiaip taip susiskolino ir įteikė IRO pareigūnams. Tos ir išvyko. Bet ir išvykusioms nekaip sekėsi: buvo kalbama, kad į Kanadą transportas išvyks liepos 28 d. ir išvyko, bet tik "išrinktosios tautos" žmonėms.

ĮSTATYMAS STOVYKLOMS TVARKYTI

Po ilgo beldimosi į P. C. I. R. O. duris, pagaliau DP stovyklos gavo savivaldos teises. Nors šios teisės ir nepilnos, tačiau teisės ir praktiškai pradėta vykdyti.

PC IRO US zonos Vyriausioji Būstinė Bad Kissingen'e, pasirėmusi laik. įsakymu Nr 74, rugpiūčio 12 d. išleido savo administracinį įsakymą Nr. 101 dėl stovyklų administravimo. Įsakyme tikslas nusakytas taip:

"Turint galvoje, kad svarbųjį mūsų organizacijos uždavinį sudaro pabėgelių įkurdinimas, bus aišku, jog šis tikslas geriausia gali būti atsiektas sudarius darbingą stovyklų administraciją. Šis administracinis įsakymas nustato gaires ir vykdymo taisykles, liečiančias amerikiečių zonos PC IRO globojamų stovyklų administracijos sudarymą. Šis įsakymas įgalina įgyvendinti PC IRO Vyr. Būstinės potvarkį, paskelbtą 1948. VI. 15 laik. įsk. 74"

Bendrai paėmus, stovyklos komitetas stovykloje vidaus reikalus tvarko ir skaitomas aukščiausiu organu, tačiau sprendimų nedaro, o siūlo IRO srities direktoriui savo patvarkymus patvirtinti. Su srities (Area) direktoriumi komitetas ryšius palaiko ne tiesioginiai, bet per vietos kontrolierių (Field Supervisor), išskiriant ypatingus atvejus.

IRO sugalvojo iš DP tarnautojų kas mėnesį išlaikyti po 70 DM tarytum už butą, maistą ir kurą. Nieko negalima būtų turėti prieš tokį patvarkymą, jei būtų to vertas. Dabar, kada butai panašūs į landynes, kiaurais stogais, apgriuvę, daug metų neremontuoti, be tinkamų krosnių, kai kambariuose žmonės gyvena sugrūsti po 10 — 15 viename kambaryje, kai maistas panašus į kiaulių ėdalą, kai į savaitę duodama žmogui tik po 266 gramus neaiškios kilmės mėsos, tai jau perdaug. Tiesa, tarnautojai gauna mėsos kiek didesnę normą, bet jie privalo dalintis su kitais tarnautojais, kurie to priedo ir algos negauna. Bepigu dar tam, kuris gauna į mėnesį bent porą šimtų DM, bet tokių algų maža: daugiausia siekia iki 150 DM, bet yra ir tokių, kurie gauna tik 90 DM. Iš tokio išskaičiavus 70 DM, tai kas tuomet lieka?

Kad darbas eitų reikiama vaga, stovykla turi pasisamdžiusi tokių tarnautojų, kurie būtinai reikalingi (pav., mokytojai), bet iš Landrat'o algų negauna. Paprastai stovyklos administracija išskaito iš algas gaunančių tam tikrą nuošimtį į algų fondą, iš kurio vėliau atlygina algų negaunantiems tarnautojams. Be to, ir algos labai nenormaliai išmokamos. Jau rugpiūčio 27 d., o dar negautos algos už liepos mėnesį.

EMIGRACIJA Į AMERIKĄ

Rugsėjo 17 d. "Dena" iš Frankfurto pranešė, kad DP įstatymui vykdyti komisijos pirmininkas Ugo Carusis pareiškė, jog pirmieji DP transportai į Ameriką iš Bremenhaveno išplauks spalio 12 ir 17 dienomis. Kelionės išlaidas apmokės IRO įstaiga.

Jau emigracija vyksta pilnu tempu. Vieni DP vyksta į Angliją, kiti — į Australiją, treti — į Pietų Ameriką, bet dauguma nori patekti į JAV. Stovyklos išlėto tuštėja, liekantiems darosi vis liūdniau.

Spalio 3 d., sekmadienį, Dillingeno stovyklos suruošta ekskursija 6 val. traukiniu išvažiavo į Lindau — Bodensee, šia kryptimi: Dillingen, Neu Offingen, Neu Ulm, Memmingen, Leukirch, Kisslegg, Wangen, Hergatz ir Lindau. Nuo Dillingen a Donau iki Lindau 180 km.

Atvykus traukiniu į Lindau, prancūzų glžk. policija tikrino atvykusių dokumentus. Vokiečius ir tuos, kurie turėjo užsienio pasus praleido, o DP sulaikė, nes neturėjo reikiamo leidimo. Apie tai ekskursantai nežinojo.. Pasiūlė sumokėti po 75 DM baudą, priešingu atveju uždarysią kalėjime. Išsiaiškinus paleido, tik įspėjo, kad daugiau be leidimo į prancūzų zoną neatvažiuotų. Visi apsidžiaugė ir kartu keikė tokią zoną.

Per miestą nuėjo į Bodeno ežero uostą. 11 val. laivu "Bavaria" išvažiavo ežeru pasivažinėti. Iš uosto laivas pasuko link Austijos kranto Lohau miestelio. Priartėjus krantą, pasuko Austrijos miesto Bregenz'o kryptimi. Gražiai matėsi važiuojantis austrų traukinys kalno papėde, į Lohau stotį. Bregenz'o miestas atrodė visai arti, nes kraštas labai aiškiai matėsi. Kiek paplaukus, pravažiavo Reino upės srovę, artėjo prie Šveicarijos krantų. Tuo pat metu šveicarų sienos apsaugos laivas pradėjo plaukti prie ekskursantų laivo. Šis padaręs didelį vingį, apsisukęs plakė atgal. Visą laiką žuvėdros sekė laivą, nes keleiviai ką nors joms mesdavo į orą, o jos labai vikriai pasigaudavo. Apie 13 val. vėl atsirado uoste.

Lindau senamiestis išsistatęs arti kranto ežero saloje ir su krantu sujungtas plento ir geležinkelio tiltais. Lindau priemiesčiai driekiasi paežeriu iki Austrijos sienos. Matosi Šveicarijos Alpės ir kalnų pašlaitės. Vieta pasakiška — rojus? Jau senovėje čia būta svarbaus uosto ir 1220 — 1802 m. skaitėsi imperijos miestu. Anksčiau priklausęs Austrijai, o nuo 1805 m. jau Bavarijos miestas. Yra daug senovinių pastatų. Mieste per 13,000 gyventojų.

Gražu, tai gražu, bet ekskursantai turi grįžti iš kur atvažiavo, todėl 18 val. 30 min. tuo pačiu keliu išvažiavo ir 23 val. buvo namie.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telef.: PRospect 8-3229
Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076
Valandos kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vak. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building). Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti HU 8-3222

Telef.: PRospect 8-1717
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tiktai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th Place
Phone: REpublic 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEmlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmad., ketvirtad. nuo 1—4 ir 7—9, antrad., penktadienį nuo 1—5, treč. ir šeštad. tiktai susitarus

Ofiso — HE 4-5758.
DR. M. BUDRYS
ALERGIJA
2751 WEST 51st STREET
Valandos: antradieniais, penktadieniais 2-9 v., šeštadieniais 10-1 v. p. p. Ligoniai priimami pagal susitarimą.

Dr. Ant. Rudoko kabinetą perėmė optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. — GR 6-2400
Val. pagal susitarimą: Pirm., antr., ketv. 2—5, 7—9 val. Penkt. 2—5 ir šeštad. 10—2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia, skambinti MI 3-0001.

Tel. ofiso: HE 4-1414, rez. RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIŪNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1—3 ir 6—8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1—4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2844 WEST 63rd STREE
OFISO VALANDOS:
kasdien nuo 1—4 popiet ir 6—8 val. Treč. ir šeštad. uždaryta
Ofiso tel.: POrtsmouth 7-6000
Rezid. telef.: GArden 3-7278

Tel. ofiso: PR 8-7773; rez.: PR 6-4732
DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 W. 63rd STREET
Val.: pirmad., ketvirtad. 5-8 val. vak., antrad., penktad. 1-4 popiet.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9—11 val. ryto ir nuo 4—8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9:00—2.00 p. p.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDIJOS LIGOS
2745 West 69th Street
Prieš Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: pirm., antr., ketv., penkt., nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu:
Telef. REpublic 7 - 2290

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PŪSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val.: antrad. nuo 2—5 po pietų, ketvirtad. nuo 6—8 vak.
Ofiso telef.: 776-2880
Rez. telef.: PR 9-6730

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos 2—8 val. vak. Penktadienį 10—12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Sekmadieniais ir trečiadieniais uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8 - 1223
OFISO VAL.: pirmad., antrad., trečiad., ir penkt. 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

KARDINOLAS CODY SKRIAUDŽIA LIETUVIUS

Chicagos kardinolas Cody skriaudžia lietuvius. Jis siaurina lietuvių teises, nesilaiko pasižadėjimų ir nevykdo sutarties, kurią pasirašo su kapinių sklypo pirkėju. Jis laužo lietuviams duotus sklypo pirkimo dokumentus "Deeds".

Savo ofise aš turiu ne lietuvių kapinėse pirkto sklypo "deedą" — dokumento kopiją, padaryto 1896 metų balandžio 7 dieną. Jį pasirašė arkivyskupas Patrick Feehan. Tame dokumente yra padaryta 13 išimčių.

Pagal teisininko William Blackstono interpretaciją, parašytą ir paskelbtą 1823 metais ir priimtą Anglijoje ir Amerikoje, sklypo savininkas turi teisę į gilumą iki žemės centro, o į aukštį — iki dangaus. Šią teisėjo Blackstono interpretaciją pradžioje priėmė ir katalikų vyskupija.

Mano raštinėje prieš akis guli Lietuvių Šv. Kazimiero kapinių žemės sklypo pardavimo dokumentas, pirkėjo gautas 1948 metų lapkričio 3 d. Sklypo pirkimo dokumentą pasirašė kun. Ignas Albavičius, tuometinis kapinių direktorių tarybos pirmininkas. Lietuviai nusipirko daug sklypų Šv. Kazimiero kapinėse, manydami, kad jie yra tų kapinių sklypų savininkai.

Tame dokumente viršuje pasakyta *St. Casimir Lithuanian Roman Catholic Cemetery*. Dokumente, vietoj 13, yra tik 7 punktai, kuriuose nurodyta, ką sklypo pirkėjas ir pardavėjas turi daryti. Iš šio dokumento jau aiškėja, kad sklypas nėra pirkėjo nuosavybė. Pirkėjas nupirktą sklypą tiktai nuomuoja. Ten jau nekalba apie sklypo savininką, bet angliškai pasakyta šitaip: "The Grantee, an easment and licence for burial" (Grantee — dovanos gavėjas, šiuo atžvilgiu sklypo pirkėjas; easment - servitutas, sklypą dovanoms gavęs neturi teisės to sklypo parduoti be kapinių administracijos leidimo, o kai jis miršta, sutaris pasibaigia, tai sklypas vėl sugrįžta vyskupijos žinion, jos dispozicijon.)

Vyskupija, jei nori, už kiek laiko kapines gali panaikinti, o sklypą vėl išnuomuoti, toj vietoj namus, mokyklas, maldyklas statyti ir kt.

To dokumento 1 paragrafe pasakyta, kad R. K. bažnyčios ir vyskupijos principai turi būti respektuojami. Bet ten nėra pasakyta, kad vyskupijos galva turėtų teisę panaikinti pažymėtą vardą, t. y. panaikinti Šv. Kazimiero Lietuvių Kapines ir pakeisti tradicijas, kurios yra nusistovėjusios. Argi iš tikrųjų kard. Cody pasiryžęs panaikinti lietuvių tradicijas? Ar iš tikrųjų jis nusistatęs diskriminuoti lietuvius? Kodėl Kapinių administracija parduodama sklypus, nepaaiškina, kad pirkėjas nėra sklypo savininkas, o tik nuomininkas?

Tikrovėje easment reikšmė yra sekanti: Kai asmuo arba korporacija nuperka žemės plotą, kurį vėliau išdalina lotais, gavęs miesto ar apskrities leidimą, palikdami miestui pusę gatvės ploto, vad. "land easment", kuria visi naudojasi, o jei gatvė būtų panaikinta, tai tas plotas vėl grįžta savininkui.

Tas pats legališkas principas liečia ir kapines. Tik čia skirtumas tame, kad kapinėse nutiesti keliai nepriklauso sklypų savininkams, o vyskupijai. Kard. Cody gali leisti naudotis kapinių gatvėmis ar neleisti arba imti atlyginimą už naudojimąsi.

Šis kapinynas inkorporuotas pagal Illinois legislatūros specialų aktą, kaip A CORPORATION SOLE. Originalo čarteri galima gauti valstijos sekretoriaus įstaigos Springfield, Ill., sumokant keliolika dol. *Adv. Charles P. Kai*

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telef.: HEmlock 4 - 2123
Rezid. telef.: GIbson 8 - 6195
Priima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE 4-2123 bet neatsiliepia, tai telef. GI 8-6198

Tel. Ofiso: 847 - 5800; rez. PR 6-4258
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 WEST 35 STREET
(Kampas Halsted ir 35-os gatvių)
Priėmimo valandos: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. p. Trečiad. ir sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bandažai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9—4 ir 6—8 Šeštadieniais 9—1.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PRospect 6-5084

MOVING
Apdraustas perkraustymas iš įvairių atstumų.
ANTANAS VILIMAS
823 W. 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — pilna apdrauda
ŽEMA KAINA
R. ŠERĖNAS
2047 W. 67th Pl. WAlbrook 5-8063

GRADINSKAS
$288
DIDELĖ SPALVOTA TV
2512 W. 47 ST. — FR 6-1998
Lietuvi, eik pas lietuvį!

SOPHIE BARCUS
RADIJO ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA, 1490 kil. A. M.
Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto. — Šeštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.
Vakaruškos: Pirmadieniais 7 v. v.
Tel.: HEmlock 4-2413
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

AUTOMOBILES—TRUCKS
Automobiliai — Sunkvežimiai

KURIAM GALUI MOKĖTI DAUGIAU?
PIRKDAMI NAUJUS AR VARTOTUS AUTOMOBILIUS SUTAUPYKITE NUO $500 IKI $1,000.

BALZEKAS MOTOR SALES
"U WILL LIKE US"
CHRYSLER • IMPERIAL
PLYMOUTH • VALIANT
4030 Archer VI 7-1515

Jūrų Skautija

(Atkelta iš 2-ro psl.)

nuoširdumu pasveikino skautą ir prisegė medalį.

Momentas buvo jaudinantis. Ta proga Gubernatoriui buvo įteiktas lietuviškos rašto austas kaklaraištis, kuris buvo atgabentas iš Lietuvos per pasiuntinį, laiduojant, kad komunistų rankos jį nepaliestų. To įvykio šviesoje, Gubernatorius labai susijaudino.

Šis įvykis yra didelis ne tik skautų, bet ir lietuvių šeimoje, nes berniukas Lietuvai pasitarnavo daug ir plačiai nuskambėjo lietuvių vardas.

j. s. Myk. Manomaitis

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BIČIULIS

Lietuviai Brazilijoje

Kap. J. Čiuvinskas, tarp kitko, rašo iš Sao Paulo

..."Jie, tie mano mieli bičiuliai", nenorėjo tikėti, kad "Naujienos" atspausdins mano parašytą jiems atsakymą, o priedu dar ir puikūs Naujų Metų linkėjimai. Esu labai dėkingas Naujienų Redaktoriui už parodytą tokį gražų objektyvumą mūsų ginčuose. S-gos dvasinis inspiratorius, prelatas Ragažinskas, gavo net širdies smūgį. Taisosi ir vėl varys toliau kolonijos kiršinimo darbą, kurį jis jau dirba daugiau kaip 30 metų. Nors paskutiniu metu jam ir visai tai kompanijai nekaip tesiseka, nes vietos Kardinolas, kuris čia yra ir Sao Paulo vyskupas, jiems netikėtai įsteigė naują ir pirmąją lietuvių parapiją, kuriai priskyrė visus Brazilijoje gyvenančius lietuvius, įskaitant ir visus čia gimusius lietuvius, nors jie jau save laiko brazilais, bet visa pirmoji karta priklausys lietuvių parapijai, o tos lietuvių parapijos klebonu yra paskirtas ir jau įvesdintas jėzuitas tėvas J. Bružikas, vikarais paskirti likusieji du tėvai jėzuitai: L. Zaremba ir J. Kidikas. Kardinolas tai padarė atsižvelgdamas į 50 metų mūsų nepriklausomybės sukaktį. Jo Eminencija dalyvavo mūsų nepriklausomybės šventėje, kurioje jis išbuvo net ištisas tris valandas; jis norėjo anksčiau mus galutinai pažinti ir po to staiga tėvai jėzuitai gavo pakvietimą atvykti į Kuriją, kur jiems buvo pareikšta apie tą nepaprastą naujieną, nes tai buvo didelė dovana Sao Paulo lietuvių kolonijai, niekas to nelaukė: per tiek daug metų mes, lietuviai, negalėjome gauti lietuviškos parapijos teisių. Ta parapija, kurios klebonu yra prelatas Ragažinskas, de facto laikoma lietuvių parapija, ji yra vila Zelinoje, kuri labai tirštai apgyventa lietuvių, bet de jure ta parapija yra paprasta teritorinė mišri parapija. Dabar gi jau turime tikrai "Paroquia Lituana De Sao Casimiro", vadinasi "Šv. Kazimiero Lietuvių Parapija". Ir tą viską gavo tie taip išpurvinti ir apšmeižti Tėvai Jėzuitai. Gi tas "žymusis mūsų diplomas" prelatas Ragažinskas tapo nuginkluotas "generolas be kariuomenės". Vienintėlis "garbės titulas" jam bepaliko — tai Sąjungos garbės narys, bet ir šis titulas, tur būt, neilgai jam tešvies, nes šiandien jo parapijos Brolijos pirmininkas pareikalavo iš jo žodžiu, bet griežtai, atsisėsti tik ant vienos kėdės — ant parapijos klebono kėdės ir tuojau pasitraukti iš Sąjungos, kitaip jam bus oficialiai įteiktas raštas su grąsinimu, kad visi jo parapijos lietuviai apleis jo parapiją ir pereis į naujai įsteigtą grynai lietuvišką parapiją. Tuo būdu Sao Paulo lietuvių kolonijos vadovavimas pasikeitė iš pagrindų, nes vieton Lietuvių Sąjungos jau įsteigta Lietuvių Pasaulio Bendruomenės Brazilijos skyrius ir įkurta lietuviška parapija pilna to žodžio prasme, tad tiek svietiška, tiek dvasinė vadovybė bus naujose lietuviškose rankose.

Manau, kad dabar lietuviškas darbas ims varyti naują vagą, nors trukdymų bus dar nemažai, nes sąjungos žmonės daugumoje dirba tarytum pagal užsakymą iš "anapus", o gal kai kas ir neveltui — toks susidaro įspūdis. Žinoma, su laiku viskas paaiškės. Geriausi linkėjimai broliams-sesėms čikagiškiems". Taip užbaigė kap. J. Čiuvinskas savo laiško informacinę dalį apie Brazilijos lietuvius. Kor.

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— **Utenos Apskrities Klubo** mėnesinis susirinkimas bus antradienį, balandžio 9 d., Vengeliauskienės svetainėje, 4500 So. Talman Ave., 7:30 val. vak. Nariai prašomi atsilankyti. Yra daug visokių reikalų.

V. Juška, nut. rašt.

— **Lietuvių Moterų Draugijos Apšvietos** mėnesinis susirinkimas įvyks antradienį, balandžio 9 dieną 7:00 val. vak. Lietuvių Auditorijoj, 3133 S. Halsted St. Narės Kviečiamos atsilankyti ir užsimokėti savo duokles. Taipgi išgirsite raportą ir aptarsite Draugijos bėgančius reikalus, kurių yra daug.

Rožė Didžgalvienė, rašt.

A. A.
JONAS KROMELIS
Gyv. Glenn, Michigan

Miręs 1968 m. balandžio 5 d., sulaukęs 64 metų amžiaus. Gimęs Westville, Illinois.

Paliko nuliūdę: žmona Gertruda, 4 sūnūs: Jonas, Bruno, Petras, Juozas, 2 dukterys: Irena Vaitkus su vyru Vytautu ir Erika Kromelis, 2 anūkai ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Kūnas pašarvotas Stennville Chapel, Michigan.

Pirmadienį, balandžio 8 dieną 11 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Stennville kapines.

Visi a. a. Jono Kromelio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, sūnūs, dukterys ir anūkai.

Tel. (616) 227-3210.

Ilgamečiui Sąjungos darbuotojui
K. NAVASAIČIUI
mirus, šeimai ir artimiesiems reiškiame giliausią užuojautą ir kartu liūdime.

Lietuvos Valstiečių Liaudininkų Sąjungos
Centro Komitetas

A. † A.
WILLIAM DOMIKAS
Gyv. 3537 So. Emerald Avenue

Miręs 1968 m. balandžio 5 dieną 7:30 val. vakare. Gimęs Lietuvoje, Naumiesčio valsčiuje.

Amerikoje išgyveno 59 metus.

Paliko nuliūdę: žmona Konstancija, pagal tėvus Naviekutė, duktė Eleanor Loomis, žentas Frank T., podukra Aldona Stankus, žentas Charles, 2 posūniai: Joseph Shillis, marti Frances ir Mike Shillis, marti Bernice, 8 anūkai, 3 proanūkai, sesuo Anna Taujenas, švogeris Dan, kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė American Legion Darius-Girėnas Post Nr. 271, Bridgeporto Namų Savininkų klubui, Krakiškių ir Liet. Demokratų klubams.

Kūnas pašarvotas Antano M. Phillips koplyčioje, 3307 So. Lituanica Avenue.

Antradienį, balandžio 9 dieną 10 val. ryto bus lydimas iš koplyčios ir laidojamas Lietuvių Tautinėse kapinėse.

Visi a. a. William Domikas giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Žmona, duktė, podukra, posūniai, anūkai, sesuo ir giminės.

Laidotuvių Direktorius Antanas M. Phillips. Tel. YA 7-3401.

SMOKEY'S FRIENDS don't play with matches

GĖLININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
GĖLĖS VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st STREET
Telef.: GRovehill 6-2345-6
1410 So. 50th AVE., CICERO
Telef.: TOwnhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

John F. Eudeikis
Laidotuvių Direktorius
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YArds 7-1741 — 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAfayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicagos
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijos

AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ
★
TURIME KOPLYČIAS VISOSE MIESTO DALYSE

L. BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 S. MICHIGAN AVE. Phone: COmmodore 4-2228

BUTKUS - VASAITIS
1446 S. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone, OLympic 2-1003

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE VIrginia 7-6672

GEORGE F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

PETRAS BIELIŪNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAfayette 3-3572

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Phone: YArds 7-1911

LAWN FUNERAL HOME
Sigmund J. Sutkus
7909 STATE RD. OAK LAWN, ILL. Phone: 636-2320

VINCAS PAČKAUSKAS

Vincas Pačkauskas, vieno Karklupėnų mokytojo paruoštas, rudenį išvažiavo į Veiverių mokytojų seminariją. Jaunas Vincas buvo ruošiamas mokytojo pareigoms. Tais laikais Veiverių seminarijoje buvo trys kursai. Kiekviename kurse reikėdavo prabūti du metus. Kas nepajėgdavo išlaikyti reikalingų egzaminų, tai ir į du metu kurso nebaigdavo.

Bet jaunam Pačkauskui nebuvo lemta baigti Veiverių seminarijos. Tėvas vaiką išvežė į mokyklą, pradžia buvo padaryta gera. Bet žiemos metu, jau artėjant į pavasarį, Vinco tėvas peršalo, susirgo ir gavo plaučių uždegimą. Matyt, kad reikalingos priežiūros ligonis negavo, kiek pakarščiavo ir mirė.

Veiveriuose Vincas Pačkauskas prabuvo tiktai iki kovo mėnesio. Jis negalėjo nei vieno kurso baigti, nes motina apie mokslą buvo visai kitos nuomonės. Tėvas norėjo vaiką leisti į mokyklą, o motinai atrodė, kad bus daug geriau, jeigu jos berniukas dirbs kokį nors ūkio darbą. Motinai būtų buvę daug sunkiau leisti vaiką į mokyklą, turėjo kitų mažų vaikų, todėl ji įsakė 12 metų berniuką parvežti namo..

Karpikuose teko dirbti visus žemės ūkio darbus, o žiemos mėnesiais reikėjo kitur uždarbiauti. Tais laikais per sieną ėjo kontrabanda. Kontrabandininkai nešė įvairias prekes, bet tuo pačiu metu iš Vokietijos į Rusiją gabeno užsieniuose spausdintas knygas. Vieni spausdiniai ėjo į Rusijos gilumą, o kiti buvo platinami Lietuvoje. Pačkauskui teko prisidėti prie įvairios literatūros pergabenimo per žaliąją sieną.

Karpikų gyventojai matė pasienių einančius rusų sargus. Jie žinojo, kada sargybiniai eina i vieną pusę ir kada jie sugrįžta. Jiems buvo gerai žinomi visi keliai ir takeliai. Jie palaukdavo, kol sargas praeina, o vėliau patys per sieną pereidavo ir siuntinius pernešdavo. Paškauskas buvo susipažinęs su per sieną einančia literatūra. Jis buvo nusiteikęs prieš caro valdžią ir noriai padėdavo kovotojams ir literatūros nešėjams.

Vincas Pačkauskas, matydamas, kad jam teks eiti caro kariuomenėn, nutarė išvažiuoti į Ameriką. Susitaręs su keliais kitais apylinkės vyrais, jis atsisveikino su saviškiais ir išvažiavo. Amerikon atvažiavo dar praeito šimtmečio pabaigoje. Pradžioje buvo Brooklyne, gyveno Rochesteryje, o vėliau apsistojo Chicagoje.

Pirmi metai Amerikoje buvo labai sunkūs. Vincas Pačkauskas neturėjo jokio amato, kuris būtų leidęs stipriau čia kojas pastatyti. Teko pabūti be duonos, o kartais ir pabadauti. Amerikoje jis susitiko Marcinkevičių nuo Igliaukos, kuris pradėjo mokyti Pačkauską, kaip vartoti siuvamąją mašiną. Darbas buvo nelengvas. Netrukus Pačkauskas pramoko prosyti. Tada darbo jau buvo, bet prasidėjo garsūs Chicagos siuvėjų 1910 metų streikai. Pradžioje Pačkauskas dirbo pas lietuvius, o vėliau jam teko pereiti į žydų valdomas siuvyklas.

Vincas Pačkauskas įstojo į siuvėjų uniją. Jis buvo skiriamas įvairiems unijos darbams. Pačkauskas dalyvavo susirinkimuose, pareikšdavo savo nuomonę, o vėliau tapo nepakeičiamu kalbėtoju.

Vincas Pačkauskas įstojo į tuo metu labai gyvai visuomeniniame gyvenime besireiškiančių Amerikos Lietuvių Socialistų Sąjungą. Jis buvo veiklus socialistas. Važinėjo po kolonijas, sakė kalbas, organizavo paramą Lietuvoje likusiems kovotojams prieš caro valdžią, stengėsi padėti caro policijos suimtiems. Kai Chicagos apylinkėje buvo suorganizuotas socialistų organizacijų apskritis, Paškauskas buvo veiklus jo organizatorius. Jis važinėdavo į visas didesnes lietuvių kolonijas, sakydavo kalbas ir rašinėjo straipsnelius to meto spaudoje.

(Bus daugiau)

Reporteris

ŠIMKUS REAL ESTATE
Visokių nuosavybių pardavimas, Notary Public, vertimai ir expert
INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVE.
Tel. CL 4-7450

Dr. Vl. Šimaitis
INCOME TAX SERVICE
jau 16 metų lietuviams apskaičiuoja pajamų mokesčius.
2737 West 43rd St. CL 4-2390

Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department or Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. CA 5-1864
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pageidaujamų prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITĖS į mūsų vienintėlę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Čikagos į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

HIGH RATES
4.75% Per annum on regular Savings
5.25% Per annum on investment bonus
Savings Insured to $15,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

17 metų Miriam Domkin pripažinta natūralia gražuole. Ji sėdi Izraelyje, atšlaitėje, netoli savo namų.

CTA užsakė naujų busų

CTA valdyba pritarė ir patvirtino 176 naujų miesto susisiekimo busų iš Fixible Co., Luodonville, Ohio, įsigijimo sutartį. Pirmieji užsakyti busai Chicagos gatvėse pasirodys jau rugsėjo mėn., o likusieji turės būti pristatyti iki šių metų pabaigos.

Naujuose busuose galės tilpti 50 keleivių; pusė suolų turės iš specialaus stiklo pagamintas sėdynes. Anksčiau buvę plastikine medžiaga aptraukti suolai pasirodė nuostolingi, nes vandalai juos supjaustydavo, ir CTA kasmet nustolių būdavo $100,000.

Naujieji autobusai bus dizeliniai ir jie pakeis senus, jau 18-20 m. susisiekimui naudotus ir savo amžių jau atitarnavusius.

Nusižudė baisia mirtimi

Elizabeth Stubos, 42 metų, mirė nuo apdegimo žaizdų savo namuose, 3941 W. 81 St. Dėl dar neišaiškintų priežasčių moteris apipylė savo drabužius žiebtuvėliams skiramu skystimu, o po to save padegė.

Soldier Field bus nugriautas

Chicagos paežery, nugriaunant garsiąją Soldier Field areną, planuojamas statyti dengtas, šildymo ir vėsinimo sistemomis aprūpintas, milžiniškas stadijonas.

Tuo klausimu Chicago Association of Commerce ištyrė 1,537 organizacijų nuomones. Daugumas atsakė, jog dengto stadijono klausimas yra pribrendęs, ir žiūrint iš biznio taško, sumanymas atrodo puikus. Tai būtų tinkama vieta ne tik svarbiems sporto įvykiams, bet ir kitokių pramogų tikslams. Svarbiausia, stadijonas veiktų ištisus metus, ir rengimų neveiktų oro atmainos.

Rinktinių nuotraukų paroda

Mokslo ir pramonės muziejuje nuo šeštadienio, balandžio 6 d. atidaroma premijas laimėjusių 400 fotografų paroda. Nuotraukas atrinko Chicagos Camera Clubs vienetai. Ši įdomi paroda truks mėnesį.

Ligoninė pagerbė pacientę

Prieš 3 metus Chicagos Jackson parko ligoninėje Mrs. Carrie McDavis buvo įtvirtintas širdies siurblys. Jinai šiuo metu dirba kaip medicinos pagalbininkė, jaučiasi stipriai, ir jai netrūksta energijos.

Jackson parko ligoninės pagalbinis vienetas, kadaise apmokėjęs už siurblio įtaisymą, surengė buvusiai ligonei pagerbimo pietus. Mrs. McDavis, 7023 Ebert Ave., į pagerbimo šventę lydėjo jos gydytojas Dr. Charles Beck.

"Popcornų" pasisekimas

Galima nustebti ar nepatikėti, tačiau tai yra tikras dalykas: Jungtinėse Valstybėse vien tik kinoteatruose kasmet būna parduodama spragintų kukurūzų už 150 milijonų dolerių.

Net 70% viso kasmetinio Amerikos kukurūzų derliaus išaugina Illinois, Ohio, Indiana ir Iowa.

IŠ CHICAGOS

Pakeltas mokestis skrendantiems į užsienį

Atstovų rūmai nubalsavo potvarkį, kad skrendančiųjų į užsienius amerikiečių lėktuvų bilietai būtų apdedami 5% specialiu mokesčiu. Šių žygių yra prašęs prez. L. Johnson.

Žinomas aktorius Cary Grant kovo 12 dieną buvo smarkiai sutrenktas automobilio nelaimėje. Jis apleidžia New Yorko ligoninę, palydimas sesers Tmmas Francis

Bartkus, Grigaitis buvo Washingtone

Alto pirmininkas Eugenijus Bartkus ir vicepirmininkas Dr. Pijus Grigaitis praeitą penktadienį buvo Washingtone.

Jiedu buvo JAV Pašto vadovybės įstaigoje ir gana ilgai kalbėjosi su Filatelijos skyriaus direktore Viktorija Brigandine.

Po pietų abu buvo užėję į Valstybės Departamentą ir išsikalbėjo su Lenkijos ir Pabaltijo skyriaus reikalų tvarkytoju Jenkins. Vėliau jiedu buvo užėję pas Lietuvos atstovą J. Kajecką. Chicagon parskrido penktadienio vakarą.

Liaudies dainų vakaras

Šeštadienį, balandžio 20 d., 7 val. vak. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Centre, Elena Blandytė, mezzosopranas, atliks lietuvių liaudies dainų, harmonizuotų kompozitoriaus K. V. Banaičio, 18 dainų programą. Pianinu pritaria komp. Vladas Jakubėnas. Rengia meno draugija "Šatrija".

Elena Blandytė, pasišventusi vaidintoja ir dainininkė, šiuo vakaru jau iš anksto kelia susidomėjimą.

HELP WANTED — FEMALE
Reikia Darbininkių

ŠEIMININKĖ. Gyventi kaime. Privatus kambarys. Yra 2 vaikai 5—7 metų amžiaus, 5 darbo dienos savaitėje. Pastoviai. Atlyginimas susitarus. Maloni aplinka tinkamam asmeniui. Klausti Mr. Mrs. HEGNER tel. (815) 943-4921 savaitgaliais ar WH 3-3630 kit. dienomis.

PATIKIMA MOTERIS
Bendrai namų ruošai. 1 diena savaitėje, pageidaujama penktad. Atlyginimas susitarus. Rekomendacijos reikalingos. Gera transportacija. Wilmette. AL 1-2993 vakarais ir visą dieną šeštad. ir sekmadienį.

PATIKIMA MOTERIS
Bendrai namų ruošai, pastoviai. 2 ar 3 dienos savaitėje. Atlyginimas susitarus. Gera transportacija. Hyde Parke. Turi kalbėti kiek angliškai.
288-8046.

REIKALINGA ŠEIMININKĖ, sutinkanti gyventi su šeima. Susikalbės visomis kalbomis. Puiki aplinka. Prašome skambinti 869-5921.

HELP WANTED — MALE-FEMALE
Reikia Darbininkų ir Darbininkių

TEACHERS WANTED
Grades 1st, 4th and 6th combination 7th and girls physical education combination 8th and boys physical education High school principal with Math background. Excellent working canditions.
Apply to
SUPERINTENDENT OF SCHOOLS
or write, giving credentials Box 218 Wenona, Il. 61377.

BOOKKEEPER
Work directly with Comptroller. All fringe benefits. Call Mr. GATES — WH 4-5020 to arrange for interview HINCKLEY & SCMITT 420 W. ONTARIO

BUSINESS CHANCES
Biznio Progos

IŠNUOMOJAMA Beverly Hills esanti kirpykla, įsikūrusi prieš 38 metus. 10703 So. HALE AVE. Tel. BE 8-8893

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIS NUOŠIMČIAIS MĖNESINIAIS IŠŠIMOKĖJIMAIS
DĖL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITĖS Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. VIrginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI.
DRAUDIMO AGENTŪRA PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PRospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNIŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS • PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI • PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

AMERICAN TRAVEL SERVICE
Walter Rask, prezidentas
9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787
Šią vasarą ruošiame tris 21 dienos ekskursijas į Europą. Viena išskris iš Chicagos geg. 27, 2-ra liep. 15 jau pilna, o 3-čia rugp. 22 d. Su šiom ekskursijom galima skristi 14 dienų į Lietuvą. Kas rengiasi važiuoti, būtinai turi tuojau užsiregistruoti mūsų įstaigoje.

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

S-T-R-E-T-C-H YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapolis
3208½ W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

APDRAUDŲ AGENTŪRA:
namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išsimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNČIAMI SIUNTINIAI
į Lietuvą ir kitus kraštus.
DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS GIFT PARCEL SERVICE
3320 So. HALSTED ST.
LA 3-2021
L. KAVALIAUSKIENĖ

NUOSTABŪS NAMAI
5½ KAMB. RANCH. Oro vėsinimas. Karpetai. Platus lotas. Prie parko. $26,700.
GRAŽI REZIDENCIJA. 2 aukštų mūras. 6 kambariai, 1½ vonios. Mūro garažas. Arti ofiso. $27,000.
5 KAMBARIŲ, 3 miegamųjų 8 metų modernus mūras prie pat parko. 35 pėdų lotas, garažas. $23,500.
$3.000 PAJAMŲ. 2 aukštų mūras. Nauji, švarūs 2 butai, biznis, garažas. $21,000.
10 BUTŲ PUIKUS MŪRAS Marquette Parke. $13,000 nuomos. Tai namas su pinigais, kurio ilgai laukėte.
LOTAS PLATUS. Zoning 2—3 butai. Marquette Parke. Kaina $12,000.
NAMAS KAIP PILIS. Tvirtas mūras, modernus. Virš 45 pėdų lotas. 3 auto garažas. $28,000.
6 KAMB. MODERNUS "BUNGALOW". 1½ vonios. Naujas pečius, virtuvė, porčius, karpetai, garažas. $23,000.
2 BUTAI po 6 kamb. Geležinė mūro statyba. Naujas šildymas. Gražios vonios. Prie parko. $28,000.
NULIŪDUSI NAŠLĖ parduos gražų 3 aukštų mūrą. 2 butai, biznis ir garažas Marquette Parke. $28,000.
ATVYKITE — VISI LAUKIAMI
Valdis Real Estate
2458 W. 69th St. Tel. RE 7-7200

PERKAME, PARDUODAME, MAINOME įvairaus dydžio namus visur. Parūpiname paskolą, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
PRospect 8-5454

GERA PROGA — GRAŽI VIETA Lemonte, prie didelės State ir 130 gatvių, parduodamas prieinama kaina, gazu-karštu vandeniu apkūrenamas, 6 kamb. namas. 2 lotai 100x200 pėdų. Sodas 50 vaismedžių ir daug kitokių dekoratyvinių medžių. Namą galima užimti sudarius dokumentus. Skambinti 257-2728 kasdien nuo 8 iki 10 val. vakaro.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

NUTEKĖJIMO VAMZDŽIAI IR RINOS
Patyrusių specialistų nauji ir taisymo darbai. Įvairūs stogai ir kaminai. Dažymas iš lauko pusės.
A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Pilnai apdrausta, darbas garantuotas. Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada.

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai.
Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.
Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60609.
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute kamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataisome. Nudažome namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
Skambinkit
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Įkainavimas veltui, kreipkitės bet kada

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE" — TURI GERIAUSIĄ PASISEKIMĄ BIZNYJE

TRUMPAI

— Pranės ir Mečio Skruodžių Liberty restorane galima gerai pavalgyti. Tai vienintelis lietuviškas restoranas Ciceroje. Ten galite gauti taip pat skaniai pagamintų lietuviškų valgių.